

605

БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК

2634

Ба 872

ГАЛОЎНАЕ

Ў НУМАРЫ:

Кадры вырашаюць усё

Зрабіць друк яшчэ больш
кострай зброай партыі

Лепш асвятляць партыйнае
жыццё

Газета ў новым раёне

З вопыту работы раённага
і візавога друку

Пытанне аб падборцы—пы-
танне аб пашырэнні
таматыкі газеты

Гавораць чытачы раённай
газеты

Вучоба рэдактарч

М А Й
1935 г.

9

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)Б

Выдавецтва ЦК КП(б)Б
„Звязда“

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАУЧАГА КАМІТЭТА БССР

НА ДАЖЛАДАХ РЕДАКЦЫІ ЦЭНТРАЛЬНЫХ ГАЗЕТ «ЗВЯЗДА», «РАБОЧНИЙ», «КАЛГАСНІК БЕЛАРУСІ», «ОРКА», «Чырвоная змена» і «ОКЦЯВР» АБ РЭАГАВАННІ НА ПІСЬМЫ ПРАЦОЎНЫХ, ЗМЯШЧАЕМЫХ У ДРУКУ І АДЫСЛАЕМЫХ ГАЗЕТАМІ ўСТАНОВАМ І АРГАНІЗАЦ. ДЛЯ РЭАГАВАННЯ

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР адзначае, што на аснове допісаў працоўных цэнтральных газеты паставілі на прынцыповую вышыню рад важнейшых палітычных пытанняў, звязаных з ўзмацненнем рэволюцыйнай зацікаўнасці, барацьбой за ахову сацыялістычнай уласнасці, са знішчэннем фактаў хуліганства, момантаў бюракратызма і цяганіны ў нашым апарате і т. д.

Аднак, побач з гэтым друк яшчэ недастаткова разгарнуў работу з рабселькорамі, недастаткова настойліва і аператыўна змагаецца за дзейнасць рабселькорскіх пісем і пісем працоўных.

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР асабліва падкрэслівае недапушчальнасць такога становішча, калі ў цэлым радзе цэнтральных і мясцовых устаноў і арганізацый справа рэагавання на пісьмы працоўных, змяшчаемых у друку і перасылаемых газетамі ўстановам і арганізацыям, застаўлена недавальняюча: нааўнасць цяганіны пры разглядзе і вырашэнні гэтых пісем у Наркомаветы, НКЮстыцыі, НК Аховы здароўя, НКЗеме, Упавнаважанага Наркомлеса. Асабліва дрэнна застаўлена справа рэагавання на пісьмы працоўных у Пухавіцкім, Талачынскім, Горацкім, Рэчыцкім, Слуцкім, Бабруйскім раёнах.

У мэтах забеспячэння своєчасовага і правільнага разгляду пісем працоўных і прыняцця па іх неабходных мер прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР пастаўляе:

1. Абавязваць кіраўнікоў цэнтральных і мясцовых устаноў і арганізацый, пад іх асабістую адказнасць, на працягу двухдзяднага тэрміна прыняць неабходныя меры да разгляду і вырашэння пісем працоўных змяшчаных у газетах і дасланных апошнімі для рэагавання, і аб выніках паведаміць рэдакцыям.

2. Абавязваць старшын РВК і горсоветаў сумесна з рэдакцыямі не менш аднаго разу ў квартал заслухоўваць справы задачы мясцовых устаноў і арганізацый аб іх рабоце па рэагаванню на заявы і пісьмы працоўных.

цалкоматы, горсоветы,

ўстановы і арганізацыі пры правядзенні абследаванняў сваіх ніжэйстаячых органаў і пры іх інструктажах зварацаць асаблівую ўвагу на пастаноўку работы па своєчасавому і правільнаму разгляду і вырашэнню пісем працоўных, змяшчаемых у друку і перасылаемых апошнімі ва ўстановы і арганізацыі для рэагавання.

4. Распаўсюдзіць пастанову прэзідыума ЦВК БССР ад 5 мая 1934 года «Аб разглядзе скарг працоўных і прыняцці па іх неабходных мер» (З. З. БССР за 1934 г., № 18, паст. 98) на пісьмы працоўных, змяшчаемых у друку і дасылаемых друкам у належныя ўстановы і арганізацыі для рэагавання.

5. Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР ставіць перад цэнтральным і раённым друкам, як асноўную і першачарговую задачу, далейшую работу па выхаванню і ўцягненню ў рады рабселькорскай арміі лепшых ударнікаў вытворчасці і калгасных папёў, трымаючы з імі цесную сувязь, выходзячы з іх актыўных адданых барацьбітоў сацыялістычнага будаўніцтва.

6. Прымаючы пад увагу паведамленні ўсіх дэпдэпартаментаў аб масавых карэспандэнцыях з Пухавіцкага раёна праз розныя злоўжыванні, на якія кіраўніцтва Пухавіцкага раёна не дае адразу цэнтральным газетам, даручыць Пухавіцкаму раённаму выканаўчаму камітэту неадкладна ўзяць на ўчот усе карэспандэнцыі, дасланыя газетамі ў РВК і яго аддзелы, правярыць рэагаванне на гэтыя карэспандэнцыі, устанавіць нагляд за даярэннем да канца ўсіх спраў, узятых па карэспандэнцыях, і асобна правярыць і паставіць работу па разгляду заяў і скаргаў працоўных, у поўнай адпаведнасці з пастановай аб гэтым прэзідыума ЦВК БССР ад 5 мая 1934 года (З. З. БССР за 1934 г., № 18, паст. 98).

Даручыць оргаддзелу прэзідыума ЦВК БССР праз месяц правярыць становішча гэтай работы ў Пухавіцкім раёне і далажыць прэзідыуму ЦВК БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР А. ЧАРВЯКОУ.
Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР М. ПЯУКОУ.

11448.

ар
5-9. 6-05

30к-1
10005

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Б о л ь ш э в і ц к і д р у к

М А Й 1935 г.

№ 9 (33)

ЖУРНАЛ ЦН КП(б)Б

Нам адказнага рэдактара А. ЦЫПІНА

Выходзіць 2 разы ў месяц.

Адрес рэдакцыі і выдавецтва:
МЭНСК, Савецкая, 63, тэл. 22412

КАДРЫ ВЫРАШАЮЦЬ УСЁ

11448.
Нумерная вялікая задача стаіць за-
рада перад усім нашым друкам у сувязі
з гістарычнай прамовай т. Сталіна на
выпуску акадэмікаў Чырвонай арміі.
Гэтая задача вызначаюцца геніяльным
указаннем вялікага Сталіна, што
«З усіх каштоўных капіталаў, якія
ёсць у свеце, самым каштоўным і са-
мым рашаючым капіталам з'яўляюцца
людзі, кадры. Трэба зразумець, што пры
нашых цяперашніх умовах «кадры вы-
рашаюць усё».

— Шырокі паказ таго, як на кожным
канкрэтным участку выконваецца ўка-
занне правадыра аб самах класатлівых
адносінах да нашых работнікаў «ма-
лых» і «вялікіх», на якім-бы участку
жылі ці працавалі, аб класатлівым вы-
рошчванні іх.

— Самае жорсткае, бязлігаснае вы-
крыццё бяздушных, чыноўніцкіх адно-
сін да жывых людзей, да нашых соцья-
лістычных кадраў, неспрымальная ба-
рацьба з бюракратамі, якія не цэняць
людзей, не кланюцца аб іх, якія не
выконваюць гістарычных указанняў
т. Сталіна. Гэта толькі частка, праўда
вельмі адказная частка тых задач, якія
стаіць зараз перад кожнай газетай.

Кожны радок, кожнае слова ў газеце
навінны быць пасіраваны на выхаванне,
вырошчванне і загартаванне кадраў для
ўсіх участкаў нашага соцьялістычнага
будуўніцтва. Іменна на гэтай задачы
друку — на выхаванні, абучэнні, рас-
шырэнні кругазору, узбраенні ведамі гэ-
тых кадраў — зрабіў упор т. Сталіні ў
сваім далмадзе на ўрачыстым пасяджэн-
ні, прысвечаным Дню друку.

З гэтай задачай значная частка на-
шых газет спраўляецца яшчэ вельмі
дрэнна. Аб гэтым сведчыць надзвычай
нужная тэматыка многіх раённых і фаб-
рычна-заводскіх газет, тэматыка, якая
абмяжоўваецца амаль выключна гаспа-
дарчымі пытаннямі. Партыйнае жыц-
цё, пытанні прапавяды марксізма-лені-
нізма, пытанні культуры, навукі, тэхні-
кі, выхавання; міжнародная, сямейная,
унутрыраённая, заводская інфармацыя
— ўсё яшчэ радзіла гоці на старонках
вялікай часткі нашых газет.

Дрэнна, надзвычай дрэнна спраўляец-
ца яшчэ нашы раёны, фабрычна-заводскі
друку, газеты МТС і палітдэлегаў соўта-
саў і з такой важнейшай задачай, як
паказ жывых людзей. Вось цяпер, у
часе сяўбы, раёныя газеты пішучы аб
ходзе сяўбы ў сельсоветах, калгасах,
пішучы аб лепшых брыгадах, калгасах.
А вось людзей, якія заваявалі брыгадзе,
калгасу, сельсовету пачэснае месца ў
радах перадавікоў, на старонках газет
не відаць.

«Звязда» занесла ўжо ў ганаровы
спіс кандыдатаў на падпісанне рэпарта-
жнікаму Сталіну дзесяткі брыгадзіраў з
розных раёнаў Савецкай Беларусі. А
вось на старонках раённых газет, газет
МТС яшчэ не паказаны ва ўсю шыры-
ню ў іх штодзённай рабоце, вучобе, бы-
ту гэтыя знатныя людзі калгаснага бу-
даўніцтва. Не навучыліся яшчэ нашы
газеты паказваць тэматлівыя прыклады
героізму людзей на вытворчасці, на
соцьялістычных шляхах, на ахове сьвя-
шчэннай і падатыкальнай грамадскай

уласнасці, паказваць так, каб на гэтых прыкладах выходзіліся і загартуваліся тысячы рабочых, калгаснікаў, служачых — чытачоў газеты.

А паказ вятных людзей сацыялістычнага будаўніцтва з'яўляецца, асабліва зараз, пасля прамовы т. Сталіна, адной з асноўных і важнейшых задач напята друку. Трэба паставіць паказ у газеце жывых людзей так, каб лепшага старшынню сельсавета, старшыню калгаса, брыгадзіра, лепшага трактарыста, сейбіта, лепшую даярку, свінарку, лепшага настаўніка, урача і т. д. ведаў увесь раён. Газеты павінны падняць гэтых людзей на шчыт славы. Для гэтага трэба не абмяжоўвацца тым, што адзін раз напісана аб тым ці іншым вятным чалавеку раёна. Трэба сачыць за яго работай, за яго ростам, за яго далейшымі поспехамі, шырока накідаць усе гэта на старонках газеты, клапацівацца звышчым гэтага чалавека і да яго прыкладам выходзіць новыя дзесяткі і сотні вятных людзей.

Газету робяць жывымі людзі. Ад людзей, якія працуюць у газеце, ад аўладання гэтымі людзьмі тэхнічай газетнай работы, ад вырашчвання і выхавання тысяч рабсельскраў залежыць, наколькі калкая газета справіцца з тымі задачамі, якія ставіць перад усім большавіцкім друкам. **Гэтыя задачы вырашаюць кадры большэвікоў-журналістаў, тыя кадры, аб якіх пісала «Правда» ў сваім перадавым артыкуле «Гутарка ціе аб сур'ёзным умацаванні газетных кадраў», аб якіх гаварыў т. Стэцікі ў сваім дакладзе.**

Што значыць аўладанне тэхнічай работы большэвіка-журналіста?

Умець большэвіцкі завострава, глыбока партыйна ставіць пытанні на старонках газеты. Правільна ажыццяўляць лінію партыі. Умець знайсці асноўныя, найбольш важныя пытанні ў даным момант, у даных абставінах і ўзнімаць гэтыя пытанні на прынцыповую палітычную вышыню. Быць пільным, умець разгледзець і разабрацца класавы ворага, перд якога-бы маскай ён ні хаваўся. Большэвіцкая першыяўшчыца да класавога ворага і яго агентуры, умець не выходзіць людзей на барацьбе з класавымі ворагам — вось што ў першую чаргу патрабуецца ад большэвіка, работніка газеты.

Большэвіцкую газету павінны рабіць большэвіцкі партыйныя і непартыйныя.

«Трэба ўважліва прыглядацца к таму, хто працуе ў апарате газеты, сур'ёзна аднесціся да падбору работнікаў, паставіць справу так, каб партыйная лінія правільна ажыццяўлялася» — сказаў т. Стэцікі ў сваім дакладзе.

Між тым, у нас ёсць рад фактаў, калі з-за адсутнасці класавай рэвалюцыйнай пільнасці ў асобных рэдактараў газеты ў рэдакцыю пралазяць класавыя чужыя, варожыя нам людзі. У рэдакцыі ўваравіцкай раённай газеты працуе нехта **С. Богунш**, выключаны з партыі, як аферыст, жулік. І вось пасля таго, як Богунш быў выкрыты, як аферыст, п'яніца, жулік і выгнаны з рэдакцыі спачатку палаяўскай, а затым і рэчыцкай газеты, рэдактар ўваравіцкай газеты **О. Булю**, якая двойчы была налягавана аб тым, хто такі Богунш, бярэ яго на работу ў рэдакцыю, што трэба ў яго хастурыны парывы. Гэты агідны факт гаворыць аб палітычнай слепаце рэдактара ўваравіцкай газеты, аб выключнай безадказнасці да падбору газетных кадраў.

У рэдакцыі крычаўскай раённай газеты да апошняга часу працаваў нехта **Лабар**, чалавек, які не мае палітарта, не наш чалавек.

У рэдакцыі бярэзінскай райгазеты два гады працуе сакратаром «комуніст» **Бурый**. Рэдактар газеты лічыць яго калгаснікам і толькі выпадкова дасведчаецца, што Бурый, які мае моцную серадняцкую гаспадарку, аднаасобнік. Бурый кіруе раённым саветам саюза бярэзнікаў, а ў хаце ў яго вісяць абразы. Гэты «комуніст» і зараз працуе сакратаром рэдакцыі.

Ці ўзяць тураўскую раённую газету, якую рэдагуе т. **Бікашоў**. Работнік газеты **Ермалкевіч** вядзе ў рэдакцыі анты-савецкія разгаворы, дыкстрытуе гаспадарча-палітычныя меркаванні партыі і ўрада. Рахункаводам у рэдакцыі працуе асуджаны на два гады ўмоўна за аблічванне рабочых нейкая **Комар**.

Яшчэ і яшчэ раз праверыць, хто працуе ў рэдакцыі, каму даручана такая сур'ёзная і адказная работа, як работа ў большэвіцкай газеце, выпіць з рэдакцыі атрапленыя класавыя чужыя элементы, умацаваць газету праваранымі, моцнымі работнікамі — першачарговая

задача райкома партії і редакторів газет.

Друга задача — гэта кланатліва выхоўваць і вырошчваць тыя кадры нашых, сумленых работнікаў, якія ёсць у рэдакцыі. А з гэтым ва многіх рэдакцыях яшчэ не ўсё добра. Возьмем хоцьбы лёзненскую раённую газету. Нядаўна ўзятаму ў рэдакцыю камсамольцу **Шуранікову** ніхто не дапамагае, не вучыць, яго трымаюць на пабягушках. Бандыда-ту партый т. **Нячаевай**, якая нядаўна прышла ў рэдакцыю, таксама ніхто не дапамагае. Ніякай вучобы ў рэдакцыі няма. А такое становішча не толькі ў рэдакцыі лёзненскай газеты.

З такім становішчам трэба раз пазнаў-сяды пачаць. Рэдактары газет абавязаны штодзённа праводзіць у жыццё ўказанне т. Сталіна аб кланатлівым вырошчванні моладзі, дапаможа ёй і т. д. Трэба арганізаваць унутрырэдакцыйную вучобу.

«Работнікі друку павінны нястомна вучыцца. На жаль, многія лічаць, што калі два гады папрацаваў рэдактарам газеты, то ён ужо майстар на ўсе рукі. Ён ужо «заслужаны», яму і мора па ка-лені. Нічога няма горш такога зазнай-ства. Газета патрабуе высокай культу-ры, вялікіх ведаў, палітычнай грама-насці, саліднай падрыхтоўкі».

Гэтыя словы т. Сталіна павінны добра ўсвойць усе работнікі газет, у першую чаргу рэдактары. Нястомна вучыцца сабе і вучыць сваіх работні-каў — вось што патрабуецца ад рэ-дактара.

Дзюніг: «Кадры вырашпаюць усё» пе-рад нашым друкам ставіць яшчэ адну асабліва важную задачу: выхоўванне і вырошчванне кадраў для большэвіцкага друку з рабселькораў.

«Гутарка ідзе аб вылучэнні ў друк і сур'ёзным навучанні вялікага ліку рабо-чых і сялянскіх карэспандэнтаў, прай-шоўшых рабселькорскую школу сувязі з газетай» («ПРАВДА»).

Па прыкладу рэдакцыі барысаўскай райгазеты трэба арганізаваць інстытут сацыялістаў з дзетых актывістаў-рабселькораў, штодзённа кіраваць ёмі, кланатліва вырошчваць іх. Па прыкла-ду арышанскай газеты трэба арганіза-ваць сур'ёзную вучобу рэдактароў п'за-

вых газет і рабселькораў. Уважліва вы-вучаць кожнага рабселькора, ваахвоч-ваць яго першыя поспехі, аказваць яму патрэбную дапамогу, цярыліва і чула выпраўляць яго памылкі — гэтаму па-вінны навучыцца ўсе работнікі нашых газет. Трэба настаіць справу так, каб кожны рэдактар, кожны работнік газе-ты лічыў гонарам для сябе мець пра-ва папартываць: за такі і такі перыяд мы вырасілі столькі і столькі людзей, работнікаў для большэвіцкага друку з актыва рабселькораў, такіх і такіх мо-лдеі мы ўжо вылучылі на работу ў рэ-дакцыю і кланатліва выхоўваем іх за-раз.

І, нарэшце, пра штодзённымі клопатамі аб кожным работніку газеты, «малым» і «вялікім». Гэтай увагі, гэтых клопа-таў аб работніках друку няма яшчэ ў некаторых раёнах. Сёння мы друкуем матэрыял з Добрунскага раёна, дзе на-меснік рэдактара т. **Рацько** ўжо два ме-сяцы не мае кватэры, не прымацован да сталой і т. д. Не мае кватэры і рэдактар уздзенскай райгазеты т. **Клі-маў** і намеснік рэдактара пленчаніцкай райгазеты т. **Жук**. Так Добрунскі, Уз-дзенскі і Пленчаніцкі райкомы партыі і райвыканкомы клапаціцца аб асноў-ных кадрах сваіх газет. І гэта пасля перадавога артыкула «Правды» аб га-зетных кадрах.

Нецярпіма і такое становішча, калі рэдактар, добрунскай газеты райком партыі трымае ўвесь час у сельсавеце ў якасці ўпаўнаважанага РК, што ў якасці ўпаўнаважанага райкома прыма-юць у сельсавеце намесніка рэдактара ўпацкай райгазеты. Такіх прыкладаў няма. Неабходна, нарэшце, зразумець сакратарам гэтых райкомаў, што за ра-боту газеты, за падбор і вырошчванне кадраў газетных работнікаў адказвае ў першую чаргу райком партыі.

«Толькі тыя кадры добрыя, якія не баяцца труднасцей, якія не хаваюцца ад труднасцей, а наадварот, ідуць на-сустрэч труднасцям для таго, каб пера-магчы і ліквідаваць іх» (СТАЛІН).

Вырашціць такія кадры большэвікоў-журналістаў для друку ордэнавогай БССР — такая задача ўсіх партыйных арганізацый, усёго нашага большэвіц-кага друку.

ЗРАБІЦЬ ДРУК ЯШЧЭ БОЛЬШ ВОСТРАЙ ЗБРОЯЙ ПАРТЫ

Даклад тав. А. І. СТЭЦКАГА на ўрачыстым сходзе, прысвечаным дню друку, у Капоннай зале Дома Саюзаў 5 мая 1935 года.

Спатканы працяжымі апладысментамі, тав. Стэцкі пачынае свой даклад з указання на адзінадушныя рысы бягучага перыяда, у якім мы жывем, гэта—далейшае ўмацаванне сацыялістычнага будаўніцтва і разгортванне савецкай дэмакратыі. Адсюль—новая задача—выхаванне людзей, актыўных будаўнікоў сацыялістычнага прамадства. Гэтай задачы павінна быць падпарадкавана ўся работа друку.

Кожны год мы адзначаем дасягненні нашай большэвіцкай прэсы, рост узелу ў ёй працоўных мас.

Асабліва яркі поспехі пізавага друку. Не так даўно фабрычна-заводскія газеты былі навічкай. Цяпер на прадпрыемствах выдаюцца не толькі націдзеныя газеты, а і штотдзёныя, якія змяшчаюць палітычную інфармацыю, асвятляюць пытанні вытворчасці і культуры. За апошні час узнікла каля поўмільёна брыгадных газет на прадпрыемствах, у калга-

сах, у часцях Чырвонай арміі. Гэтыя газеты пакуль невялікія па аб'ёму, элементарныя па зместу, але робяцца з вялікай любоўю і стараннасцю і без іх не можа пражыць ні адно прадпрыемства, ні адзін калгас. Гэты друк з'яўляецца сведчаннем выключнага разгортвання савецкай дэмакратыі. Нідзе, ні пры якім іншым ладзе, нямыслім такі друк. У нашым друку рабочыя, калгаснікі, чырвонаармейцы абмяркоўваюць цікавячы іх пытанні, змагаюцца за выхаванне сацыялістычных адносін да працы, адзначаюць парасткі новага і выкрываюць нягоднае. Нашы газеты аб'яўляюць мільёны рабселькораў. Новыя аўтары з'явіліся і ў кніжнай справе. За апошні год выйшаў цэлы рад выданняў, атрымаўшых шырокую папулярнасць. Гэтыя кнігі расказваюць аб подвигах людзей Савецкага Саюза, аб лепшых вытворчасцях і ўзорных гаспадарках. Гэтыя кнігі пішуць непазасядныя ўдзельнікі сацыялістычнага будаўніцтва. Да гэтых выданняў адносяцца кнігі аб чэлюскінцах, «Былі горы Высокой», «Мастера социалистического земледелия», «База курносых». Вядома, гэтыя кнігі не ўзнікаюць стыхійна. Яны ствараюцца на аснове калектыўнай работы, супрацоўніцтва пісьменнікаў і аўтараў. Пісьменнікі прыходзяць на дапамогу новым аўтарам—героям Савецкага Саюза, рабочым і калгаснікам—і надаюць іх матэрыялу літаратурную форму. Значэнне гэтых кніг велізарнае, і недарма яны атрымліваюць шырокае распаўсюджанне і выходзяць вялікімі тыражамі.

За апошні час ёсць дасягненні ў якасці, змесце кніг, павялічыўся выпуск мастацкай літаратуры, літаратуры для дзяцей і, дарэшце, самае важнае—моцна вырасла выдашне кніг Маркса, Энгельса, Леніна і Сталіна. Гэтыя кнігі, якія складаюць жалезны інвентар марксісцка-ленінскай тэорыі, выпускаюцца ў мільёнах і мільёнах экзэмпляраў. Твораў

Маркса і Энгельса ў мінулым годзе было выдана 1.400 тысяч экзэмпляраў, у гэтым годзе выйдзе 1.510 тыс. Леніна ў 1934 годзе выдана 4 млн., сёлета будзе 7.855 тысяч экз. Твораў Сталіна ў мінулым годзе выпушчана 13.320 тыс. экзэмпляраў, з іх «Вопросов ленинизма» — 700 тысяч экзэмпляраў. У гэтым годзе «Вопросы ленинизма» выйдучь у колькасці 2 млн. экзэмпляраў. Друкарні сталі даваць лепшую прадукцыю. Трэба асабліва адзначыць першую ўзорную друкарню і друкарню «Красный пролетарий» (Масква).

Патрабаванні к друку ўзрастаюць з кожным годам. Таму асабліва нецярпimy нехайныя, няўважлівыя адносіны да кнігі ў некаторых выдавецтвах. Звычайны размовы — не халае паперы, з гэтымі размовамі прыходзіць любы выдавец, любы рэдактар газеты. Верна, тыражы малы, іх трэба павялічыць, і асноўны шлях да гэтага — рашучая ліквідацыя халтуры ў нашых выдавецтвах. Часта бывае так — кніга выходзіць, а яе прыходзіцца адраўляць на папярковую фабрыку. У гэтым годзе па Сельгасвыдату спісаны ў макулатуру 6 назваў кніг, Соцэквыдату — 17, «Молодой гвардии» — 6, ленинградскіх выдавецтвах — 35. За 1934 год спісана макулатуры на 6 млн. руб. Гэта лічба прунтоўна, і яна прымушае прызадумецца. За выдавецкай работай павінен быць устаноўлены цвёрды кантроль. Гарадскія і абласныя камітэты партыі абавязаны сачыць за выдавецкай работай, умець карыстацца гэтай астрэйшай зброяй партыі. Тут захоўваюць сваю сілу ўказанні Влаліміра Ільіча Леніна аб кантролі над выдавецкай работай.

Паасобныя выдавецтвы ў нас яшчэ дзейнічаюць па прынцыпу «лісцель пописывает, читатель почитывает». Выдавецтва навукова-тэхнічнай літаратуры, напрыклад, выпускала для ВГНУ і ВМУ дзесяткі падручнікаў па вышэйшай матэматыцы, якія не адпавядалі праграмам. Камітэт па вышэйшай тэхнічнай школе ўставаў, што многія з гэтых падручнікаў не патрэбны. З такой расхлябанасцю, няўменнем арганізаваць справу трэба змагацца. Выдавецтвы павінны па-сапраўднаму арганізаваць сваю справу. Партыйныя арганізацыі павін-

ны па-сапраўднаму ёю кіраваць. Гэтага патрабуе цяперашняя абстаноўка.

Зараз з асаблівай вострасцю выскоўваюцца задачы выхавання мас, бо мы шчыльна падыходзім да пабудовы беспкласавага сацыялістычнага грамадства. На працягу гэтых гадоў наша партыя, зламаўшы супраціўленне класавага ворага і яго апартуністычную агентуру, вырвала пангу краіны з адсталасці, стварыла новую тэхніку. Сацыялістычныя прамысловасць і пер на моцных нагах. Рупылася наперад арганізаваная сацыялістычна сельская гаспадарка. Створаная партыяй тэхніка дазваляе рабіць любыя машыны і ў любой колькасці.

Таварыш Сталін нястомна падкрэслівае, што неабходна ўзмацніць увагу выхавання людзей, што неабходна беражліва адносіцца да кадраў, клапаціцца аб іх вырошчванні. Калі брыгадзіры і майстры на вытворчасці, дырэктары і інжынеры, старшыні і брыгадзіры калгасаў палепшаць кіраванне, то наша прамысловасць і сельская гаспадарка пры існуючай тэхніцы могуць даць рэзультаты ў два-тры разы большыя. Справа, значыць, заключаецца ў выхаванні, навучанні, расшырэнні крутасору, ўзбраенні ведамі гэтых людзей. Адсюль і задачы друку. Раней ён займаўся выключна гаспадарчымі кампаніямі. Острава дайшла нават да ліквідацыі падлітнай інфармацыі, у некаторых газетах змяшчаліся толькі гаспадарчыя зводкі. Зараз так весці справу пельга. Хто так не вядзе, той не разумее цяперашняга моманта. Нельга весці справу так, як вядзе яе, напрыклад, газета «Прозненский рабочий». Яна не можа паскардзіцца на недахват паперы, фармат яе большы за «Известия», а чытаць няма чаго. Рэдактар і рэдакцыйныя работнікі не клапаціцца аб якасці газеты. У ёй вы знайдзеце пытанні вытворчасці, сяўбы — гэта добра, але вось аб жыцці партыйнай арганізацыі ў Прозным, аб партыйна-выхаваўчай рабоце чытачы даведваюцца з «Правды». Возьмем «Казахстанскую правду» і «Челябинский рабочий». Гэтыя газеты робяцца некалькімі лемі, але пытанні партыйнай работы, пытанні культуры, выхавання, прапаганды марксіска-ленінскай тэорыі ў іх таксама адсутнічаюць. А чаго патрабуюць чытачы? У сёнешніх нумарах маскоў-

скіх заводскіх газет у адказ на анкету чытачы патрабуюць ад газет, каб яна не толькі палепшыла асвятленне пытанняў вытворчасці і партыйнай работы, але і давала літаратурныя фельетоны, наведанні на аб новых кнігах, кіно-карцінах, аб пастаноўках у тэатрах і ў заводскім клубе. Вось патрабаванні, якія прадаўляюць чытачы да работнікаў друку. А ў нас ёсць абласныя газеты, якія гэтыя запысы ігнаруюць. Чытач хоча ведаць, што робіцца за граніцай, ён патрабуе інфармацыі аб культурным будаўніцтве, ён патрабуе растлумачэння пытанняў палітыкі і тэорыі, і рэдактар газеты павінен быць на вышыні, ён павінен ўлічваць рознастайнасць запысаў чытача, ісці яму на сустрэчу, данамагаць яму расшыраць кругазор, падумаць яго палітычную свядомасць. Часамі ў гэтых адносінах заводскі друк паказвае прыклад абласным газетам. У прыватнасці газета «Догнать и перегнать» маскоўскага аўтазавада імя Сталіна асвятляе не толькі пытанні вытворчасці, але і партыйнае жыццё, пытанні культуры, дае агляд насценных газет, рэцэнзіі на спектаклі. Такога ж тыпу газета «Мотор» на заводзе «Динамо» імя Кірава і «Ударник метро-строю». Гэта—газеты, якія наважваюць чытача, стаяць на палітычнай вышыні, працуюць старанна над якасцю кожнай заметкі, кожнага артыкула. З краевых газет прыкладам у гэтых адносінах з'яўляецца «Заря Востока» (Тіфліс)..

Газета павінна выходзіць людзей па прыкладах барацьбы з класавым ворагам, вырываць гэтага ворага. На жаль, самі рэдактары дапускаюць часамі ў газету чужых людзей. Зусім нядаўна быў выпадак з ульянаўскай газетай, у рэдакцыі якой дзейнічала шайка антысавецкіх людзей, скарываўшых друк для дыскрэдытацыі сацыялістычнага будаўніцтва. Рэдактар-камуніст аказаўся «шлянай», ратазеем. Ён друкаваў антысавецкую бягзгудзіцу, не бачыў прыгледзецца к таму, хто працуе ў апарате газеты, сур'ёзна аднесціся да падбору работнікаў, паставіць справу так, каб партыйная лінія правільна ажыццяўлялася.

6

У ланых работнікаў друку часамі адсутнічае навага да чытачоў. Што, на-

прыклад, робіцца з журналістамі? Многія з іх варта занесці на чорную дошку за непавагу да падпісчыка. Існуе такі пасажаны журнал «Под знаменем маркена»—гэта першы нумар за 1935 год вышаў у сярэдзіне красавіка, журнал «Проблемы экономики» першым нумарам вышлунчан у канцы красавіка. Літаратурна-мастацкая журналы: «Красная новь», «Молодая гвардия», «Октябрь» вышлі першым нумарам у сярэдзіне сакавіка, а не ў студзені. Гэта—дзек у адносінах да падпісчыкаў. За гэта трэба біць.

Важны момант—арганізацыя кніжнага гандлю. На кнігу ёсць вялікі попыт. Партыйным арганізацыя за апошні час узмацніла займаюцца пытаннем разгортвання саветскага гандлю, а гандаль кнігамі пастаўлены **агідна**. У Маскве ёсць два ўзровень кніжныя магазіны і адзін па рэгіянальнай кнізе, але яны ўзровень пакуль толькі па назве. Няма добрага магазіна, які быў-бы забяспечан сапраўды ўсім кнігамі. Існуе да гэтага часу «парадак» бюракратычнага размеркавання кніг. У выніку часамі кніга не даходзіць да чытача, прападаючы ў шчыльнах гандлёвага апарата. Так, напрыклад, кнігі Шалахава «Поднятая целина» з 100-тысячнага тыражу атрымалі месцам цэнтральным кніжным магазінам **367 экзэмпляраў**. З гэтых 367 экз. арганізацыя прадапа 217 экз. Аднак, і астатнія 150 экз. амаль поўнасцю перацалі не шырокаму спажыву, а абмежаванай групе прымацаваных да магазіна «па асобнаму спісу» і ў продаж не пашлі.

З гэтым адносіцамі, з гэтым прамым раскраваннем кніг неабходна пакончыць, трэба, каб партыйная арганізацыя і органы кантролю звярнулі, нарэшце, на гандаль кнігай сваю ўвагу.

Работнікі друку павінны пастоянна вучыцца. На жаль, многія лічаць, што калі два гады працаваў рэдактарам газеты, то ён ужо майстар на ўсе рукі, ён ужо «заслужаны», яму мора па калені. Нічога няма горш такога зазнайства. Газета патрабуе высокай культуры, вялікіх ведаў, палітычнай граматынасці, саліднай падрыхтоўкі. У сваім праграмным артыкуле «Партыйная ор-

ганизация и партийная литература» Ленин писал:

«Гэта будзе свабодная літаратура, апладатвараючая апошніяе слова рэвалюцыйнай мыслі чалавецтва вопытам і жывой работай соцьялістычнага пролетарыята, ствараючая пастаяннае ўзаемадзеянне паміж вопытам мінулага (навуковы соцьялізм, завяршыўшы развіццё соцьялізма ад яго прымітыўных ўтапічных форм) і вопытам сучаснага (цяперашня барацьба таварышоў рабочых)». (Ленін, т. VIII, стр. 390).

Вось як моцна ставіў Вяздзімір Ільіч вытанне аб ўзаемаадносінах у літара-

турнай справе тэорыі і вопыта багучай барацьбы.

Трэба, каб нашы газетныя работнікі падымалі сваю кваліфікацыю, прадаўжалі вучыцца, авалодвалі марксісцка-ленінскай тэорыяй. Для гэтага ўсе ўмовы ёсць. І трэба падтрымаць пачыні «Комсомольскай правды», якая арганізавала тэарэтычныя семінары для сваіх супрацоўнікаў. Трэба заклікаць усіх работнікаў друк к таму, каб яны, авалодваючы марксісцка-ленінскай тэорыяй, зрабілі наш друк яшчэ больш вострай, яшчэ больш моцнай зброяй у руках партыі Леніна—Сталіна (Працяжыныя зплядысменты).

ЛЕПШ АСВЯТЛЯЦЬ ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

★ ★ ★

ДРЭННЫ ПАМОЧНІК ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ

15 студзеня вышаў другі нумар шматтыражыі завода імя Кірава (Менск). У артыкуле пад загалоўкам: «У аснову партмасавай работы—жывы чалавек»—газета паставіла такую задачу:

«Дэпамагчы парторгам аўладаць тэхнічай партыйнай работы... накіпляць вопыт работы на сваім участку, вопыт работы з жывым чалавекам, забяспечыць узорную пастаёнку палітмасавай і партыхавачай работы».

Як бачыце, задача пастаўлена вельмі важная і вельмі ўдзячная. Парторгі, радавыя камуністы ды і мы разам з імі ўсё гэта віталі-б «Кіравец» і яго рэдактара тав. Асаёнак, калі-б яны напрацавала над практычным вырашэннем пастаўленай задачы. Гэта значыць, што трэба было паказаць на старонках газеты вопыт лепшага парторга (а такіх на заводзе ёсць) з тым, каб вучыць астатніх парторгаў, трэба было дэпамагчы парторгам выявіць прычыны ненаведвання школы партвучобы многімі камуністамі, аб чым так часта скардзяцца прапагандысты праз газету, зрабілі рад іншых мерапрыемстваў. Імяна гэтага мы шукалі ў наступных нумарах «Кіраўца».

Але ў наступным нумары мы знахо-

дзім толькі заметку загадчыка парттаблета тав. Свірынскай аб партвучобе. Заметка агульная, ніякай дапамогі ні парторгу, ні радавому камуністу не дае. А ў наступных двух нумарах аб партыйнай рабоце зусім ні слова.

Разшэсце пленума Ленінградскага губкома ВКП(б), рад перадавых артыкулаў «Правды» і пастаёвы красавіцкага пленума ЦК ВКП(б) зрабілі значны зрух у рабоце партыйных арганізацый. Парткомы, парторгі сталі больш і лепш займацца пытаннем ўнутрыпартыйнай работы, палітычным выхаваннем камуністаў. Лепш сталі падрыхтоўваць партыйныя зны, больш сталі цікавіцца работай некаль і гуіткоў. Партарганізацыя завода імя Кірава ў перабудове партыйнай работы займае адно з перадавых месц у менскай партыйнай арганізацыі. Вядома, што партком завода імя Кірава працёў значную работу на ўмацаванню партыйнай работы ў цэху (складанне плапаў работы цэхпарторгаў, вучоба парторгаў). Але калі сузіць па матэрыялах, змешчаных за апошнія два месяцы ў шматтыражыі «Кіравец», можна зрабіць такі вывад, што ніякіх змен у рабоце партыйнай арганізацыі не адбылося.

13 красавіка ў «Кіраўцы» змешчаны перадавы «Правды» «Большэйшці размах партыйнай работы» і пастанова парткома аб практычных мерапрыемствах па рэалізацыі рашэнняў Ленінградскага гаркома ВКП(б). Партком робіць круты паварот да партыйных пытанняў. Намятаецца шырокая праграма работы. Газета тут павінна быць першым памочнікам партыйнай арганізацыі. Але пасля змяшчэння гэтых матэрыялаў газета для сябе не зрабіла ніякіх вывадаў. Скупа і нецікава асвятляе газета партыйнае жыццё і пасля рашэнняў Ленінградскага гаркома і пасля рашэнняў красавіцкага пленума ЦК ВКП(б) і пасля спецыяльнага перадавога артыкула «Правды» — «Лепш асвятляць партыйнае жыццё».

У чым галоўныя памылкі «Кіраўца» ў асвятленні партыйнай работы? Першае. Рэдактар «Кіраўца» тав. Асеев не бачыць пэдагагічнасці партыйнай работы, партыйнага жыцця. Імёна таму яна асвятленне партыйнага жыцця зводзіць толькі да партыйнай вучобы. Асвятляць партыйную вучобу безумоўна трэба, але гэта толькі адна галіна (праўда, вельмі важная) партработы.

Нам вядома, што ў некаторых цэхах завода імя Кірава ёсць ключом партыйнае жыццё. Некаторыя парторгі (Кацовіч і інш.) нядрэнна працуюць са спачувальнымі, добра падрыхтоўваюць і праводзяць партыі, удала ажыццяўляюць рад іншых партыйных мерапрыемстваў. І ўсё гэта на старонках «Кіраўца» не знаходзіць месца, бо рэдактар не звязан з камуністамі, з партаргамі, не ведае таго, што робіцца ў партгруппах. Гэта відаць хоць-бы з таго, што тыя някаторыя заўважкі, якія змешчаны ў газеце аб партыйнай вучобе і на іншых пытаннях партыйнага жыцця, напісаны выключна прапагандыстамі або работнікамі парткома. Радавога-ж камуніста, парторга, кандыдата партыі, спачувалючага ў газеце няма.

Трэба падвысіць адзін характэрны момант. У некалькіх артыкулах, змешчаных у «Кіраўцы», на тэму аб партыйнай вучобе гаворыцца ўвесь час аб тым,

што многія камуністы не наведваюць партыйную вучобу. Аўтары гэтых артыкулаў (у большасці прапагандысты), не выкрываючы прычын гэтага, патрабуюць ад парткома жорсткіх мер і т. д. А варта было толькі «Кіраўцу» звярнуцца да камуністаў, наведваючых школы, і адразу на старонках газеты сталі выяўляцца прычыны, чаму камуністы не хочуць наведваць школу.

«На занятках хочацца спаць», — піша камуніст Соскін у сваёй заметцы, змешчанай у газеце 13 красавіка. Тут-жа таварыш Соскін раіць, што трэба рабіць для таго, каб заняткі былі больш цікавыя, каб слухачы лепш наведвалі.

«Трэба кіраўніку перабудаваць сваю работу, — раіць тав. Соскін, — больш знаёміцца з заводам, слухачамі, не абмяжоўвацца толькі падручнікамі, а даваць нам больш вытрымак з Леніна, Сталіна, прыводзіць характэрныя прыклады з мастацкай літаратуры. Трэба адмовіцца ад сухіх ланцуж, а думаць над тым, каб заняткі ажывіць».

Аказваецца, што прычына не ў нежаданні камуністаў займацца, прычына ў няўмелым выкладанні, у няўмелай рабоце саміх прапагандыстаў.

Цяпер «Кіравец» зрабіў некаторы паварот у асвятленні партыйнай вучобы. Але эпоў такі вельмі мала паказваюць жывыя людзі, зусім не адводзіцца месца паказу таго, як жывуць, працуюць камуністы, як яны растуць, як іх дапамагаюць у гэтым парторгі, партыйны камітэт. Між тым, нам вядома, што ў гэтых адносінах партыйная арганізацыя завода імя Кірава сёе-тое ўжо зрабіла.

Адстае «Кіравец» ад жыцця і работы слаёй партыйнай арганізацыі. Дзярны ён памочнік парткому, парторгам і асобным камуністам.

АСВЯТЛЕННЕ ПАРТЫЙНАГА ЖЫЦЦЯ ПАСТАЎЛЕНА НЕЗДАВАЛЬНЯЮЧА

Апошні пленум ЦК КП(б)Б падкрэсліў, што пытанне аб арганізацыйна-партыйнай і палітыка-выхаваўчай рабоце ў сельскіх партыйных арганізацыях ёсць у асноўным пытанне аб рабоце з камуністамі азіночкамі. Пленум падкрэсліў, што партыйныя сходы камуністаў-азіночак павінны з'яўляцца адным з асноўных форм палітычнага выхавання гэтых камуністаў.

Ін-жа гэту дырэктыву пленума ЦК ажыццяўляе «Рэчыцкая праўда»?

4 мая газета дала першы артыкул аб партыйным сходзе азіночак камуністаў. Давалася-б, што ў гэтым артыкуле газета абавязана была паказаць змест гэтага схода, які прысвечаны рабоце азіночак камуністаў, паказаць, як напрыклад, сходы яго партыйнай і адмоўнай бакі. Аднак, газета абмежавалася агульнай інфармацыяй.

Іна расказвае:

«На сходзе рабілі справаздачы аб павышэнні свайго палітычнага ўзроўню камуністы-азіночкі Бажко і Навіцкі. Справаздачы, паказалі, што Бажко і Навіцкі не працуюць над павышэннем свайго палітычнага ўзроўню. Партыйную школу наведваюць нэрэгулярна, палітычна-масавая работа сярод калгаснікаў у заняпадзе, рашэнняў партыі і ўрэда не чытаюць і не прапрацоўваюць сярод калгаснікаў. У выніку палітычны ўзровень камуністаў Бажко і Навіцкага нізкі».

Хто гаварыць ў тым, што камуністы Бажко і Навіцкі не працуюць над павышэннем свайго ідэя-палітычнага ўзроўню, што іх авангардная роля ў калгасе не адчуваецца? Газета забыла ўказанні 17 партыйнага з'езда аб тым, што ў цэнтры ўвагі работы партыйных арганізацый павінны быць камуністы, што «прост члена партыі залежыць ад настаўніцкіх ўнутрыпартыйнай работы, залежыць ад увагі да члена партыі і ад таго, як ім жывуць».

Як партарганізацыя кіруе камуністамі Бажко і Навіцкім — газета не сказала.

У другім артыкуле (нумар ад 9 мая)

«Першыя крокі перабудовы партыйнай работы ў вёсцы» газета гаворыць, што:

«Індывідуальныя справаздачы паказалі, што асобныя камуністы нядарэнна наведваюць заняткі, даволі здавальняюча засвойваюць гісторыю партыі (Шмідт, Сівкоў, Смольскі)».

Калі сапраўды гэтым камуністам створаны ўмовы для работы над сабой, чаму аб іх не рэказаць? Чаму газета не паказала патрэбным паказаць, як камуністы Шмідт, Сівкоў, Смольскі арганізавалі сваю работу, як яны працуюць над павышэннем свайго палітычнага ўзроўню, з тым, каб для Бажко і Навіцкага і ім падобных не было нічога, акрамя іншых пунктаў статута партыі. Гэта зразумела, як трэба арганізавана свай час, як трэба вучыцца?

Газета павінна была ўзвесці пытанне аб дапамозе тым камуністам, яким сваёй перавага працаваць над сабой. Толькі тады камуністы адчувалі-б дапамогу газеты. Але газета гэтага не робіць. Газета забыла і аб тым, што вопыт дзейнай работы партыйных арганізацый неабходна запісваць, раснаўсюджваць. У гэтым-жа артыкуле гаворыцца:

«Хуставыя партыйныя сходы камуністаў-азіночак маюць вялікае значэнне для большавіцкага выхавання членаў і кандыдатаў партыі. Камуністы, працуючыя на вёсцы, аддалены ад раённага цэнтры, ад партыйных арганізацый. Для іх такія сходы маюць выключнае значэнне».

А вось паказаць значэнне працэса партыйнага схода газета забыла. Яна толькі сказала, што

«сходам быў прынят рад канкрэтных прапановаў па выкараненні маючыхся недахопаў».

Чаму не расказаць аб асноўных мерапрыемствах, якія наменціў хуставы сход камуністаў Караваціцкага сельсавета для таго, каб лепшыя з іх былі перададзены ў другія арганізацыі. У гэтым з другімі камуністамі-азіночкамі. Газета абавязана была гэта паказаць. Але яна абмежавалася толькі ўзроўнем

занятых в патристике ад райсому жар-
тыг рэагавалення.

У виконанні комуністами другого пункту статута партії не повинна бути жодної тріщинки. І газета обов'язана донамагчы ў гэтым партыйнай арганізацыі, кожнаму комуністу ў наасок.

У Рэчышчы і раёне ёсць значная колькасць партарганізацыйных фабрык і заводаў. Вучобай камуністаў гэтых арганізацый газета таксама не падчыла патрэбным занятца. А трэба лічыць, што некаторыя вопыт партыйнай вучобы ў гарадскіх сесцы партасветы можна было-б перагледзіць ў вышнюю арганізацыю. Не паставілі газета і асноўнага пытання партыйнай вучобы — павышэння ўзросту партыі, асабліва пасляжніборскага перыяда.

Газета повинна фіксувати, що відбу-
вається в нашій країні. Це не тільки
журналістика, це і суспільна функція.
Вона повинна бути інформативною,
аналітичною (хоча газета і не аналі-
тичний журнал). Вона повинна бути
зрозумілою, цікавою, актуальною.
Вона повинна бути інформативною,
аналітичною, зрозумілою, цікавою,
актуальною. Вона повинна бути
інформативною, аналітичною, зрозумі-
лою, цікавою, актуальною.

„БОЛЬШЭВІЦКІ ЗМАГАР“

Прагледзеўшы газету, я рашыў на-

И не буду гшыняцца на якасці матэрыялу. У ім многа пелаконаў.

Але зараз не аб гэтым. У наступным нумары, які падпісваеш ты, ні аднаго слова аб унутрыпартыйнай рабоце няма, апрача артыкула тав. Лейзера «Урокі Ельска» (між іншым, чаму не ўказалі крыніцу, адкуль перадрукавалі?) і інфармацыі «У ЦК ВКП(б)».

У наступных нумарах за 25 і 28 красавіка зноў аб унутрыпартыйнай рабоце ні радка. У нумары ад 1 мая выдрукуецца частка пастанова пленума ЦК КП(б)Б аб «Задачах партыйна-арганізацыйнай і палітыка-выхаваўчай работы ў КП(б)Б». Канец пастановы вы абяцалі надрукаваць у наступным нумары. Між тым, у наступным нумары за 5 мая я канца пастановы так і не знайшоў. Значыць, чытачы «Большэвіцкага сьвета» на працягу 10 дзён не магі пазнаёміцца з поўным зместам пастановы пленума ЦК.

Я ведаю, ты скажаш, што ёсць вельмі многа матэрыялу, што надзвычай многа прыходзіцца друкаваць пастаноў і іншых афіцыйных матэрыялаў, што газета не гучовая, яе не расцягнеш і гэтак.

Але гэта не так.

Уважліва прагледзь газету і ты ўзнавіш, што досыць многа газетнай «жывапісчы» прападае.

А адгэтуль—траба не забываць, што газета—орган райкома партыі. Яна абавязана шырока асвятляць партыйнае жыццё.

Ці ведаюць камуністы-адамічкі, якія знаходзяцца далёка ад раённага цэнтру, чым займаецца раённы камітэт партыі? Ці ў курсе яны ўсяго жыцця партыйнай арганізацыі?

Газета павінна дапамагаць камуністам працаваць, перадаваць ім думкі, вопыт, інфармаваць аб рабоце раённага камітэта партыі. Гэтага не было ў раённай газеце ўвесь час, і ты, прышоўшы ў рэдакцыю, не прыняў ніякіх захадаў, каб гэтым недахопам заняцца.

Апошняя заўвага. Ты працуеш на надзвычай адказным участку. Гэта ты павінен быць улічыць, асабліва пасля артыкула тав. Лейзера. Ныдаўняе мінулаельскага кіраўніцтва (трубовае адміністрацыяне, адрыў ад мас, страта класаванільнасці) не магло не пакінуць карэнны ў асобных звычках арганізацыі.

У мінулым «Большэвіцкі змагар» не сігналаваў партыі аб наяўнасці гноініка ў кіраўніцтве раёна, не змагаўся за яго ліквідацыю.

Гэта значыць, што ад цябе вары і тэрабуйца многае. У першую чаргу ты павінен пажытаць аб рэвалюцыйнай сітуацыі. Ты павінен паказаць у гэтым ход перабудовы партыйнай арганізацыі, перабудовы яе работы ў адпаведнасці з апошнімі ўказаннямі тав. Сталіна, у адпаведнасці з пастановамі пленумаў Ленінградскага гаржкома ВКП(б) і ЦК КП(б)Б.

А пачаў ты сваю работу, між намі кажучы, не зусім добра. Можэ быць гэта глумачыцца тым, што ты не знаеш нічога з арганізацыяй. Магчыма. Але па ўсім разе табе прыдзецца прарабіць вялікую, складаную і адказную работу.

На гэтым я скончу. За асвятленне партыйнага жыцця вазьміся сур'ёзна

3 ном. прывітаннем Л. ГЛЕЗЕР.

★ ★ ★

НЕЗАСЛУЖАНА ПАХВАЛА

У першыманіскім нумары чэрвеньскай раённай газеты «Калектывіст» з'явілася старонка, прысвечаная дасягненням соўтас «Раванічы», вятным людзям гэтага соўтаса — сягоніку тав. Гарошку Францу, дзярцы Наталі Белабровіч і конюху Язэпу Мурашке.

Старонка пачынаецца з апыслугу «Зробім кожны соўгас вядучым прадпрыемствам сацыялістычнага земляробства і жывёлагадоўлі». Матэрыял утрымлівае малюнак, ён чапляўнае кожнага чытача ў тым, што соўтас «Раванічы» сапраўды з'яўляецца лепшым соўтасам, калі не ва ўсёй БССР, дык ва ўсім, разе ў Чэрвеньскім раёне. Словамі брыгадзіра Гарошкі і дзяркі Белабровіч газета запэўняе:

Мы працуем не дрэнна; укаванні зоатэхніка і ветфельчара на МТФ прыводзяцца ў жыццё.

«Наша брыгада ўключылася ў сталінскі паход за развіццё жывёлагадоўлі. Дзяркі цвёрда ведаюць сваё абавязанне і імкнуцца лепш даглядаць сваіх кароў. Перад і пасля дойкі я заўсёды выціраю чысценька саскі каровы».

Уся старонка адлюстроўвае вялікія дасягненні соўтаса «Раванічы», ударную працу рабочага калектыва, які ўключыўся ў сталінскі паход за развіццё жывёлагадоўлі. Праўда, на ўсім гэтым матэрыяле ні слова не сказана аб тым, як у соўтасе даглядаюцца цяляты, як людзі, якія гавораць аб сваіх дасягненнях, амагуюцца а прырост пагалоўна жывёлы.

Пагатым-жа, наколькі ааслугоўвае гэтай пахвалай соўгас «Раванічы».

Вось дакумент: Загад № 95 ад 26-IV г. на Менскаму Малпрамтрэсту, у якім сказана, што да 15-IV г. у соўтасе «Раванічы» нарадзілася 33 цялят, а іх пала і прырэзана 11, або 20 проц. ад усяго прыплоду 1936 года. Цяляты падалі ва ўзросце ад 2 тыдняў да 1 месяца. Масавы адыход (8 галоў) прыходзіцца на канец сакавіка і красавіка 1936 і. Прычыны — алачына-нядбайныя адпосіны спецыялістаў МТФ соўтаса — ветфельчара Ільмоўскага і зоатэхніка Бурчыка да догляду цялят.

Не глядзячы на дастатковую колькасць подсілу, цяляты стаялі ў радзельным аддзяленні ў клетках з каменнай падлогай, без самомената подсілу. Тэмпература матка пры паеллі не мэралася, цялят палі нясвежым, знятым малаком. Вымлі кароў пры дойцы дрэнна, падмывалася малако, якое ішло для паеллі цялят, было забруджана. Хворыя цяляты не адлучаліся ад адыровых, іх даглядалі адны і тыя-ж цяляціцы. Уся тэрыторыя, калі цялятніка замечана гноём.

Цяляціцы не ведалі інструкцыі па захаванні цялят, спецыялісты (зоатэхнік, ветфельчар) часта п'іштвавалі. Усе гэтыя факты, якіх ніяк нельга ўтаць ад чытача раённай газеты.

Соўгас «Раванічы» сфарміраваны з соўтасам імя Кірава. Яшчэ 15 сакавіка брыгада рабочых соўтаса імя Кірава, прывяраўшая самаабавязальствам рабочых жывёлагадоўчага дэха соўтаса «Раванічы» адзначыла рад налёхонаў у доглядзе жывёлы і асабліва ў гадоўлі маладняка. Не, глядзячы на тое, што ў соўтасе «Раванічы» непараўнальна лепшая кармоўная база і значна лепшае становішча а памяшканнямі для жывёлы, вылікі барацьбы за захаванне маладняка галоўнае не ў карысць соўтаса «Раванічы»: 20 проц. адыходу цялят у «Раванічах» і і цялё ў соўтасе імя Кірава.

Ці ведалі аб гэтых фактах работнікі «Калектывіста»? Зразумела, ведалі. Аб гэтым сведчыць тое, што яны, вібы свядома, ні словам не зайкнуліся аб становішчы маладняка ў соўтасе. Нарешта рабіць пляму на агульным ясным фоне дасягненняў, навошта паказваць адмоўныя бакі, калі іх можна абыйсці красамовным маўчаннем?

Прыклад незаслужанай пахвалы соўгасу «Раванічы» павінен паслужыць добрым урокам як для аўтараў гэтай старонкі тт. Касоўскага і Ліўшыц, так і для ўсяго калектыва рэдакцыі. Пільна правіраць і яшчэ раз правіраць друкуемы матэрыял, больш адказнасці за кожны факт, за кожны радок, які даецца ў газеце.

С. Н.

ЯК ДОБРУШСКІ РАЙКОМ АДНОСІЦЦА ДА СВАЁЙ ГАЗЕТЫ

Знайсці редакцыю газеты «Сталінец» ў Добрушчы не так лёгка. У каго не спытаеш, ніхто не ведае. Двое грамадзян, якіх я сустрэў, па маё спытанне, дзе знаходзіцца рэдакцыя «Сталінца», адказалі:

— Вы памыляецеся, таварыш, вас, пэ-таць, патрэбна рэдакцыя фабрычнай газеты «Чырвоны папернік», дзе яна каля фабрыкі стамінаеца.

— Не, не, яно патрэбна рэдакцыя фабрычнай, а іменна раённай газеты, — пераконваю я іх.

Там тыя пафонулі плечыма і пашлі.

Не ведаючы нічэ дасюрупае пра сваю раённую газету. Толькі ў райкоме далі атрымаць рэдакцыю: **Садовая 31.**

У малелькім асабнячку размясцілася рэдакцыя. **Уваход са двара.** Спачатку невялічкая прыхожая, побач вялікая кухня і далей адзін рабочы пакой на 2—3 чалавекі. Такі ўнутраны выгляд мае «будынак» рэдакцыі. Ціха і адмоўна тут. Рэдка хто заходзіць. Селькораў тут нічэ не бывала ні разу.

Склад работнікаў: рэдактар **Банькоўскі**, намеснік рэдактара **Рацко**, скардактар **Трызна** і вучаль **Галавачоў**.

Газета павінна выходзіць 9 раз у несяць на чатырох старонках, але выходзіць яна далёка не рэгулярна. За 20 дзён красавіка выйшла толькі 4 нумары газеты, прычым два з іх на двух старонках. Уласнай поліграфічнай базы газета не мае. Яна набіраецца і друкуецца ў друкарні фабрыкі «Герой працы». Там не хапае прыфтоў, друкарскія ма-

Так выглядае рэдакцыя добрушскай газеты

шчыны зношаны, пяна кваліфікаваных рабочых. У рэзультате газета сістэматычна спазняецца. Вельмі часта можна сустрэць у такіх газетах незразумелыя знакі, якія замяняюць адсутныя літары ў прыфце. Так, літара «І» проста замяняецца адламаным кавалкам лінейкі. Не глядзячы на такое становішча друкарні Бел-молітрафаб'ядвання не ўключыла яе ў план забеспячэння прыфтом, не дало і асабнай друкарні для раённай газеты.

Зараз рэдакцыя атрымлівае 7—8 заматак у дзень. Хто іх піша — рэдакцыя не ведае. Вывучэнем сацыяльнага складу селькораў нічэ не заняліся. Неподнага пісьма рэдакцыя селькорам не паслала. Няма такіх і жывой сувязі з імі. Рэдакцыя не жыве ні звыш друкам, яна нават не мае вестак, дзе выходзіць насценная газета.

Сама газета «Сталінец» не вызначаецца асабай яркасцю. Тэматыка даволі бедная. Яна абмяжоўваецца ў асноўным такімі пытаннямі: сяўба, жыгёлагадоўля і рэклама роду пастаповай, якіх, да рэчы, больш чым трэба. Зрэдку можна сустрэць пытанні аб школе і пісьмы рабочых і калгаснікаў. Зусім адсутнічае замежная і ўнутраная інфармацыя, пытанні партыйнай работы.

Вельмі нізкая граматыка газеты. Для ілюстрацыі прывядзем толькі адзін «пар» з перадавога артыкула ад 18 красавіка. Перадавы гэты прысвечаны нарадзе раёнага партактыва, дзе стаў даклад скартара райкома партыі тав.

Бангайціса аб выніках справаўскага пленума ЦК КП(б)Б. Вось адзін абзац гэтага перадавога:

«Калі Слуцкі раён, які мы выклікалі на спаборніцтва, на 10-IV выканаву план сяўбы на 8 проц., то Добрушскі раён не мае і 1 проц. выканання плана. Гэта кажа за тое, што камуністы вёскі слаба мабілізавалі калгаснікаў і аднаасобнікаў на тое, каб на адзёць прашынства ў спаборніцтва з аднаго боку і справу сяўбы пусцілі на самацёк—з другога, што сцвярджаецца фактам апартуістычнага блэгаруша з боку старшыні Крупецкага сельсавета тав. Гарэліка, які замест таго, каб па-большавіцку ўзяцца за разгортванне масавай сяўбы бездапаможна развадзіць рукамі кажучы: «Ну, што рабіць калі людзі не жадаюць селяць».

Гэты перадавы артыкул дае нашаму чытацкаму арыентацыю партыйнаму актыву, ён патрабуе павялічэння ў аснову работы пастаючы на крамавіцкага пленума ЦК КП(б)Б, а раённай партыйнай нарады. Так і заахвочваецца перадавы артыкул:

«Нарада аднадушна прыняла рэзалюцыю з канкрэтнымі мерапрыемствамі аб забеспячэнні веснавой сяўбы і нападзенню партмасавай работы. Гэта рэзалюцыя павінна быць паняццёна ў аснову да лепшай работы першых партарганізацый, парткомаў і можа камуніста паслабну».

Але вернемся да пытанні аб кадрах рэдакцыі. З усяго складу рэдакцыі толькі тав. Банькоўскі і Рацко маюць не толькі вопыт газетнай работы. Што датычыць Трызны, дык гэта наогул чалавек, які не заслужыў права працаваць у большавіцкім друку. Трызна ніякай. Аб гэтых усё ведаюць. Да поўнага ў рэдакцыю ён працаваў кіраўніком спраў райкома партыі і там не маглі не ведаць яго схільнасці «да чарк». Адначасна гэта не панікоўскага райкому партыі ніяк, асабліва яго па газетную работу.

Аб адеўтнасці кланатлівых адносін з боку райкома партыі да газеты, да яе кадраў гаворыць яшчэ рад фактаў

Не глядзячы на тую недахват работнікаў у рэдакцыі райком партыі рэдактара Банькоўскага прымаючы да калгаса «Чырвоны хутар». Перад тав. Скага сельсавета, адказным за ход сяўбы. Калгас гэты знаходзіцца за 23 кілометры ад раённага цэнтру. І т. Банькоўскі вымушан быў праездзіць у калгасе, чым у рэдакцыі. А гэтым некармальным становішчам т. Банькоўскі гаварыў у райкоме партыі не раз. Ён, праўда, не асмеліўся патрабаваць поўнага вызвалення ад падобных парушэнняў усяго толькі прасіў даць яму бліжэйшы калгас, каб мець магчымасць часцей бываць у рэдакцыі. Але другі сакратар райкома партыі, т. Яніковіч, не жадаў, пават гаварыць на гэту тэму. Тады т. Банькоўскі азіраўся да першага сакратара т. Бангайціса. Той спачатку аднёсся да скаргі, але сказаў: «ты ж ведаеш наша становішча з камуністамі, давай не гаварыць аб гэтым». І т. Банькоўскі перастаў аб гэтым гаварыць.

Асноўны цяжар райкома партыі на месца рэдактара т. Рацко. Ён і праўдзінны матэрыял, і стыліст, і характар. І вытускаючы, і ўсё што хочаце.

Якія-ж адносіны да яго з боку райкома партыі?

Адкрылі сталовую для раёнлага актыва. Другі сакратар РК т. Яніковіч складаў спіс маючых права харчавання ў гэтай сталовай, але т. Рацко ў гэты спіс не пайшоў. Вызначалі хто з райпартактыва павінен атрымаць «прадуктовы паёк». Тав. Рацко таксама не быў ўлічаны т. Яніковічам у лік гэтых людзей.

З 7 сакавіка т. Рацко перагінуты ў Добруш, але кватэры яшчэ не мае, не можа пераехаць сюды, якая жыве ў Гомелі. Ці можна хоць чыг-небудзь змяніць гэтыя абурваючыя адносіны да асноўнага раёнага газеты?

За такіх-жа адносін да кадраў газетных работнікаў рэдакцыі страціла аднаго літаратурнага работніка т. Шэйна. Яна два тыдні чабіла без кватэры і паехала.

Добрушскі райком партыі налічвае разназмяніць адносіны да сваёй газеты і заахвочваць сапраўды большавіцкае кіраўніцтва ёю.

Р. ДОДЗІН.

З ВОПЫТУ РАБОТЫ РАЁННАГА І НІЗАВОГА ДРУКУ

★ ★ ★

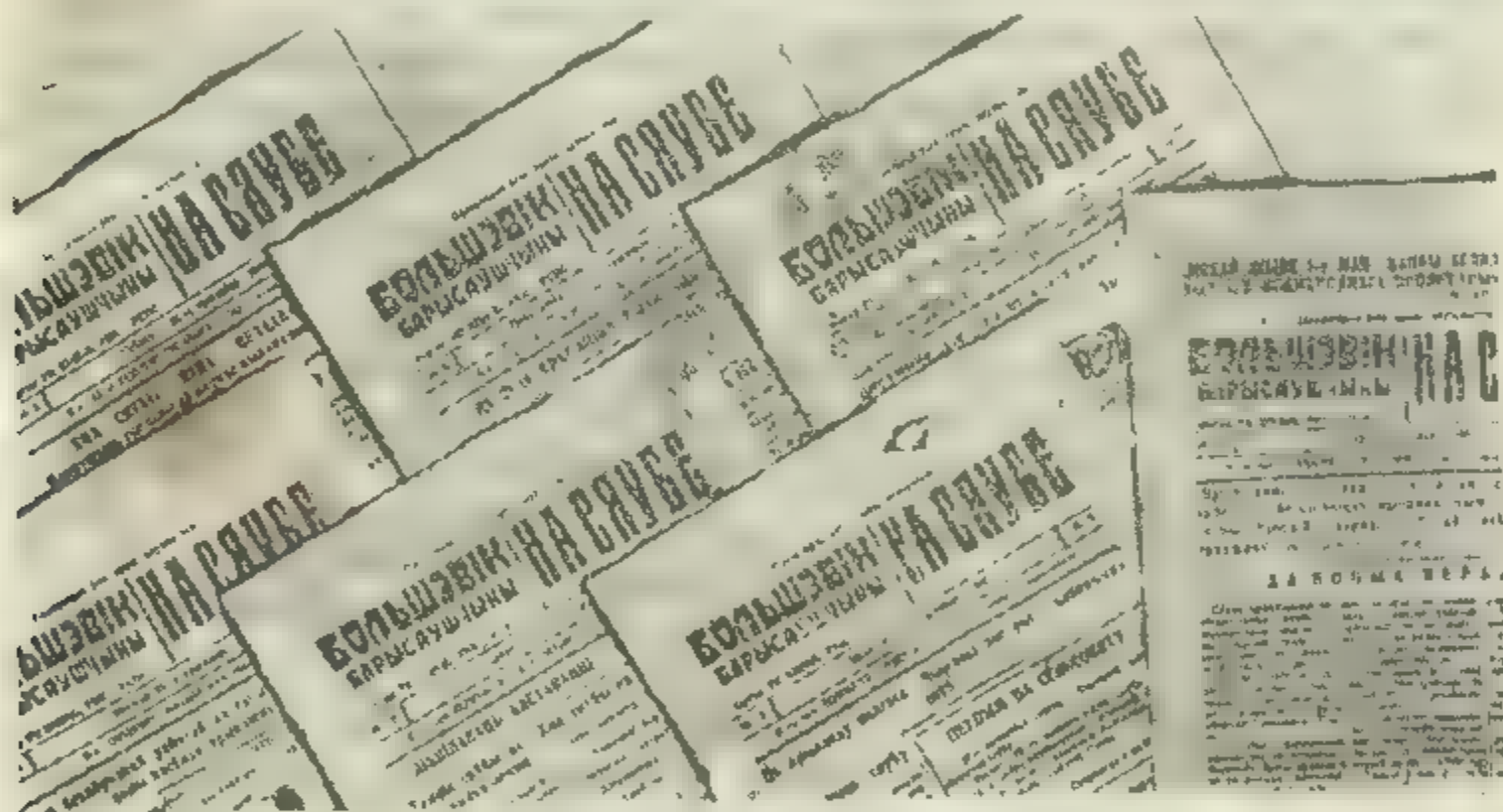
„Большэвік Барысаўшчыны“ на сяўбе

У дзень Першага мая Барысаўшчына рапартавала ЦК КП(б)Б і ўраду Беларусаў аб выкананні плана веснавой сяўбы. Гэты перамоті рабочыя, калгаснікі ўсе працоўныя раёна дабіліся пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б на чале з лениным сталінцам тая. **Гікало.**

Друк і рассяльковы Барысаўшчыны ў

рапаючы перыяд—сяўба. Рэдакцыя „Большэвіка Барысаўшчыны“ паставіла перад сабой задачу—арганізацыя работы нiзавага друку і селькораў у чарэ сяўбы так, каб іны сапраўды ініцыят дасілішымі памочнікамі партыі і ўрада ў барацьбе за вынішні год.

Затойа да пачатку палывых работ

Асобныя нумары газет выязной рэдакцыі „Большэвіка Барысаўшчыны“.

касяняховым і добраахвотным арганізаваным сябе апыралі, выкарыстоўваючы ўсе

Газета „Большэвік Барысаўшчыны“ работу на падрыхтоўцы да пасеўнай пачала яшчэ з снежня мінулага года.

Шыранні засяваў, ачыстка, пратручвання пасевных докладаў калі і падрыхтоўкі інвентару, пачынаючы з снежня, асінне сьнежа і астаронак і сьнегу. Прэзюмцыя селькорасі і раённы праверні і сьнегу докладаў і праверні. Падрыхтоўка і выкарыстанне пасевных.

Уся гэта работа праводзілася пад лідарствам партыі і арганізацыя ў сацыялістычным спабодзе з Бабруйшчынай.

Пачатак палывых работ раён сусьледу паўнасьцю падрыхтаваны. Надыходзіў

рэдакцыя выдала максым калгасных і асобных палывых газет. Напярэдашнім сьнежым актыўным селькорам раёна былі выданыя па гоміны, па якім падрыхтоўка былі распрацаваны зьвязныя пачатак друку і рассяльковы ў пасеўнай кампаніі.

У кожным сельсавеце быў усталяваны карэспандэнтскі пункт, які літаўшы інфармацыю рэдакцыю аб ходзе падрыхтоўкі, а затым і палывых работ на асобных калгасах і населеннях.

З пачатку палывых работ у большай частцы сельсаветах і калгасах раёна пачала выязная рэдакцыя райгазеты. Разам з выязной рэдакцыяй райком партыі выкарыстоўваў аўдыёапаратуру з кіноперасоўкамі, рознай літаратурай, газетамі і інш. Выязная працавала ў калгасах „Кастрыч-

**Селькоры «Большевіка
Барысаўшчыны»**

Тав. Мельнікаў.

■ * *

Тав. Чарныш Петра.

■ ■ ■

нік» — Забалнаў-скага сельсовета, імя Сталіна, «Правда» і «Шлях Дзіна» — Глішніцкага сельсовета, «13-годдзе Окцябра» — Перасадскага сельсовета, калгасах імя Дзямба-ля, імя Дзержын-скага — Лэзінска-га сельсовета.

У кожным калгасе, дзе праца-вала вышняя рэ-дакцыя, на полі ў часе абедзенных пералыжкаў бры-гадай агітамбай-на паладжваліся гучныя чыткі га-зет, мастацкай літаратуры, уве-чары дэманстра-валіся кінэ-кар-ціны.

Рэдакцыйны рай газет разам з раённай камісіяй на тэрыторыі

спабарніцтвам былі выпушчаны «чырво-ныя весткі», якія ўручаліся перадавым на сяўбе калгасам, «белыя ганьбы», якія ўручаліся адстаючым калгасам.

Няма ў раёне амаль ніводнага калга-са, дзе б у часе сяўбы не выходзілі на-сценныя газеты. У большасці калгасаў амаль штодзённа выпускаліся брыгадныя газеты, шырока адлюстроўваючы хо-т сяўбы.

У калгасе імя Комінтэрна, Карскакоў-скага сельсовета, у кожнай брыгадзе выходзіла насценная газета. Рэдактары брыгадных газет — актыўныя селькоры **Несцярона Кастусь і Чарныш Фёдар**, раней за ўсіх калгаснікаў выходзілі на работу, сачылі за дысцыплінаванасцю калгаснікаў, якасцю работы, і ўвечары, пасля работы, штодзённа выпускалі бры-гадную газету. Выходзіла і агульнакал-гасная газета.

У калгасе «Пролетарская перамога», Зембінскага сельсовета, калгасная што-дзёнка з'явілася арганізатарам сацыялі-стычнага спабарніцтва калгаснікаў у ча-се сяўбы. Усе дагавары і самаабавяза-цельствы калгаснікаў былі змешчаны ў газеце. Штодзёнка сістэматычна прывя-рала і паказвала выкананне гэтых са-маабавязацельстваў, штодзённа заносі-ла лепшых калгаснікаў на чырвоную дошку, а лодыраў, якія не выспрацоўвалі сваіх норм, — на чорную дошку.

Штодзёнка паказала вопыт работы лепшых калгаснікаў Труса Захара, Хад-кевіча Васіля, Шакаўца Сяргея і Хмеля Івана. На лепшых раўняліся астатнія калгаснікі.

Тав. Фоміч Іван — ак-
тыўны селькор калгаса
«Пролетарская перамога»

Тав. Дашчынскі

Тав. Урбановіч — рэдан-
тар насценгазеты калга-
са «Чырвоныя лаўрыкі».

У калгасе «Іскра», Азвяціцкага сельсовета, усе члены рэдкалегі насяценнай газеты ўмлі прымацаваны да брыгады капюшні і т. д. Яны забяспечвалі асвятленне ў насяценнай газеце ходу работы брыгады, колюхаў і асобных калгаснікаў.

Брыгадаір калгаса «Бядняцкая перамога», Вяліка-Нягняўскага сельсовета, гав. Ляўданскі аб ролі сваёй брыгаднай газеты ў часе сяўбы рэкамае так: «Няма факт дрэннай работы калгаснікаў не прайшоў жэма брыгаднай штодзёнкі. Газета дабілася таго, што прагумульчык, арыўшчык, працысцыліны **Мазоль** стаў дысцыплінаваным калгаснікам, на чаў перавыконваць нормы, і нават надцягваць адстаючых. Штодзёнка дала мне магчымасць бачыць усе неахоны сваёй брыгады, на ходу іх выпраўляць».

Сяўба ў раёне закончана своєчасова і дображасна. Але на гэтым нельзя сунакойлацца. «Большэвік Барысаўшчыны» і нізаны калгасны і брыгадны друк прадаўжаюць барацьбу за атрыманне першынства ў сталінскім паходзе.

Ужо зараз друк разгортвае работу па падрыхтоўцы калгаснаў да прапалачнай і ўборачнай кампаній.

8 мая рэдакцыя «Большэвік Барысаўшчыны» разам з райзаправа на раду-сёмінар загадчыкаў калгаснагаваных форм і рахункаводаў калгасаў. На сямінары працавана пастаюна ЦК ВКП(б) і СІК аб дэяр-жаўным плане развіцця жывёлагадоўлі на 1935 год і ўмовы конкурсу Наркамзема на лепшую жывёладоўчую ферму.

Л. ГОРФІНКЕЛЬ —загадчык масавага аддзела газеты «Большэвік Барысаўшчыны».

Селькоры «Большэвік Барысаўшчыны»

Тав. Мазоль Якуб—рэдактар насяценнай газеты калгаса.

Тав. Мецнечіч.

Як мы заваявалі першынства

Своечасова выходзіць на работу, поўнасьцю выконваць нормы, даючыся высокай якасці сяўбы і апрацоўкі глебы:

— захаваць сярэдняю ўштанасць каня;

дабіцца права называцца сталінскай брыгадай — з такімі абавязальствамі выходзілі на сяўбу калгаснікі другой брыгады калгаса «Бязбожнік», Лёхненскага раёна. Перад выходам у поле калгаснікі заключылі дагавары на соцпаборніцтва. Араты з аратым, конюх з конюхам заключылі ўмовы на своєчасовы выхад на работу, на ўшчыльненне рабочага дня, на лепшае ворыва і догляд каня.

17 красавіка на палях брыгады пачы-

налася сяўба. Прайшло 7 дзён, і 24 красавіка брыгада рапартавала аб завяршэнні сяўбы ўсіх палёў.

Такіх поспехаў дабілася брыгада дзякуючы шырока разгорнутому сацыялістычнаму спаборніцтву. У разгортванні соцпаборніцтва вялікую ролю адыграла брыгадная штодзёнка. Штодзёнка своєчасова сігналізавала, калі ў тым ці іншым зьмне выяўляліся ведахоны ў апрацоўцы глебы, або спазненні на работу. Ганьбаванне адстаючых праз «чорныя дошкі», занясенне лепшых ударнікаў на «дошкі гонару» — ўсё гэта значна ўплывала на рост працоўнай дысцыпліны.

Другая брыгада заключыла сацыялістычны дагавор з трэцяй брыгадай. Штодзёнка брыгады з першага-ж дня ўзя-

лася за праверку і асвятленне ходу сацыяборніцтва. У першы-ж дзень сяўбы штодзёнка занесла на чорную дошку за спазненне на работу калгаснікаў **Ляхваенка і Арцёмьева**, змясціла пра іх вострую заметку. У той-жа вечар па гэтаму выпадку быў склікан брыгадны мітынг. Назаўтра Арцёмьеў і Ляхваенка па світанні вышлі на работу.

Вось у яркіх карыкатурах насценгазета галубіць лётэра **Прымудрага**. Ці з яго загаварылі ў калгасе нават школьнікі, малыя дзеці. І праз некалькі дзён **Прымудры** ўжо не толькі выконвае, але і перавыконвае норму.

Ковях Трапашка спазніўся падаць на поле коням аўса. Яго занеслі на «чорную дошку».

Трапашка трыходзіць у рэдкалегію і зямляй:

— Больш гэтага ў мяне не паўтарыцца, толькі зніміце з «чорнай дошкі».

А калі сейбіт **Салаўёў** замест сяўбы прыгуляў дзве гадзіны, рэдкалегія брыгаднай штодзёнкай выпусціла спецыяльны лісток «малалку», трыквечны гэтаму факту. Матэрыялы насценгазеты былі

тут-жа абмержаваны, з **Салаўёвым** правялі гутарку. І ў выніку **Салаўёў** стаў засяваць 5 га замест 3.

Па-ўдарнаму працавала другая брыгада калгаса. З цямна да цямна кіпела работа на яе ўчастку. Цікавы факт. Аднаго дня калгаснік **Новінаў** крыху спазніўся на работу. На другую ноч ён не пашоў начаваць дамоў, а астаўся ў брыгадзе, каб не спазніцца на работу заўтра.

Ік толькі брыгада скончыла сяўбу, яна ўзла на буксір трацяю брыгаду, якая адставала. Пры актыўным удзеле брыгаднай штодзёнкай і селькораў неадкладна быў склікан мітынг усёй трацяй брыгады. Вышаў чарговы нумар насценнай газеты брыгады, які выкрываў палачны і адставанне асобных калгаснікаў.

Брыгада падцягнулася. Праз некалькі дзён 3 брыгада разам з усім калгасам поўнацю завяршыла сяўбу ранніх ярабых.

Рэдантар калгаснай насценгазеты, брыгадзір 2 брыгады калгаса «Бязбожнік» С. ШАІРКА.

Дні і справы брыгаднай газеты

Рэдактара штодзёнкай першай брыгады навапольскага цэха (Гомсельмаш) т. **Фрумін** ведаюць не толькі ў цэху як лепшага брыгадлага рэдактара, але і па ўсёму заводу.

З 1932 г. працуе т. **Фрумін** рэдактарам брыгаднай газеты. Ударны «выдатнік» на вытворчасці, ён перанёс ударныя метады работы і ў сваю газету. За работу на вытворчасці т. **Фрумін** праміроўваў 4 разы, за работу ў газеце — 2 разы.

— Галоўнае, — гаворыць т. **Фрумін**, — гэта правільная расстаноўка сіл рэдкалегіі.

Кожны член рэдкалегіі адказвае за чыленскі ўчастак работы: т. **Аніхоўскі** адказны за рэагаванне, т. **Урублеўскі** — забяспечвае асвятленне ў газеце работы грамадскіх арганізацый цэха, т. **Міхайлава**, якая працуе ў канторы, забяспечвае газету лічбовымі матэрыяламі аб выкапанні прамфітплана, эканоміі матэ-

рыялаў і т. д. тт. **Гусакоў і Канцавой** — мастакі. Яны тэхнічна афармляюць газету.

4 члены рэдкалегіі, якія працуюць асабліва на вытворчасці, «выдатнікі».

— Адназначны ўчастак работы — рэагаванне на рабочаўскія заметкі, — расказвае т. **Фрумін**, — выдзе малодшы член рэдкалегіі. І гэта сапраўды так. Газета дабілася ўзорнага рэагавання на свае выступленні. Ні адна рабочаўская записка не астаецца без вынікаў. Здарылася аднаго разу так. Намеснік парторга цэха т. **Бялюга** загадаў рэдактару штодзёнкай звяць вывешаны нумар газеты, у якім пісалася, што профцэхком **Караедаў** і парторг **Цёмкін** падзялілі паміж сабой атрыманыя для цэха 2 талоны па галонцы. Тав. **Фрумін** неадкладна паставіў пытанне аб зажыме самакрытыкі на пасяджэнні парткома. Парт-

ком об'являє Бялогу вимову з лапяр-
бжаннем.

Ці такі факт. У квітні 1934 г. чорна-
робочий **Удод** зламав на роботі пагу.
Продляючи довіти час у больниці, т.
Удод, вярнувшись у цех, папрасіў на-
чальніка цеха т. **Філіповіча** наставіць
яго на больш лёгкую работу. На сваёй
васійчайшай рабоце т. Удод па стану зда-
роўя працаваць не мог. Гэта сведчыла-
ся і даведкай ўрача. Але на працягу
доўгага часу начальнік цеха ніяк не мог
«падабраць» для яго адпаведную рабо-
ту. І толькі пасля таго, як пілотычкі
«За высокую якасць работы» выступілі
супроць такіх бездольных адносін да
жывога чалавека, т. Удод быў прызначан
лапочнікам машыніста ковальнай машы-
ны.

Высокая дзейнасць матэрыялаў (бри-
гаднай газеты ўзяла аўтамытэт газе-
ты. Лёгкі рабкораў у брыгадах № 1 і 2
(другая брыгада абслугоўваецца гэтай-
жа штодзённай) вырас да 36. Сярод гэ-
тых рабкораў ёсць такія, як т. **Сімакоў**,
які на працягу года напісаў у брыгад-
ную газету 106 заметак, т. **Лосеў**, які
напісаў 86 заметак, т. **Гароўскі** — 36
заметак. Пры такой актыўнасці рабкораў
не пыходзіць здаўляцца, што газета
«За высокую якасць работы» не ведае
прарываў. Яна выходзіць рэгулярна —
праз дзень.

Шчыра да гудка прыходзяць на работу
члены рэдакцыі. Яны сочаць за тым, як
начынаецца работа, хто спазніўся, хто
прастаяў, на чыёй віне здарыўся пра-
стой і т. д. Уся работа пяршай і другой
брыгады знаходзіць яркі адбитак у што-
дзёнцы. Работа з вынаходцамі, работа
«лёгкай кавалерыі», Асавіяжкіма, кав-
трольнага адтэла, барацьба за чыстату
рабочага месца і варштата, профработа
— ўсе гэтыя пытанні сістэматычна
асвятляюцца ў газеце.

Пасля пленума Ленінградскага гарко-

ма КП(б)Б і пленума ЦК КП(б)Б газета
пачала асвятляць і ўнутрыпартыійную
работу ў брыгадах, паказала работу з
спачувальным.

Значную работу правяла газета па
разортванню тэхнічнай вучобы ў бры-
гадах. Не толькі рабкораўскія замет-
кі і рэдакцыйныя «порадоўкі» прысвя-
чаліся барацьбе за аўтадасканаленне тэхнічнай.
У выніку, з 12 рабочых, якія на ад-
паведна дзяржтэхэкзамен, 7 з іх да-
«выдатнікі», 3 на «добра» і толькі адзін
на «задовольна». Здаў тэхэзамы і
астатнія рабочыя. Паказалі, што з
36 рабкораў — 24 «выдатнікі», астатнія
даг тэхэзамы на «добра».

У часе папярэдняга выдання «2-я на-
цігодка» (выпуск трэцяга года) газета
«За высокую якасць работы» тымам
паказала сябе, як ініцыятар мас на-
абыццёўлення мерапрыемстваў парты-
брыгады. Аператыўна асвятляючы ход пад-
піска на цеху, паказваючы перадавоў
і заклікаючы адстаючых рабчыцаў
перадавоў, газета дабілася таго, што
даваліся цэх вышэй у рэйтынгавых
цехах завода.

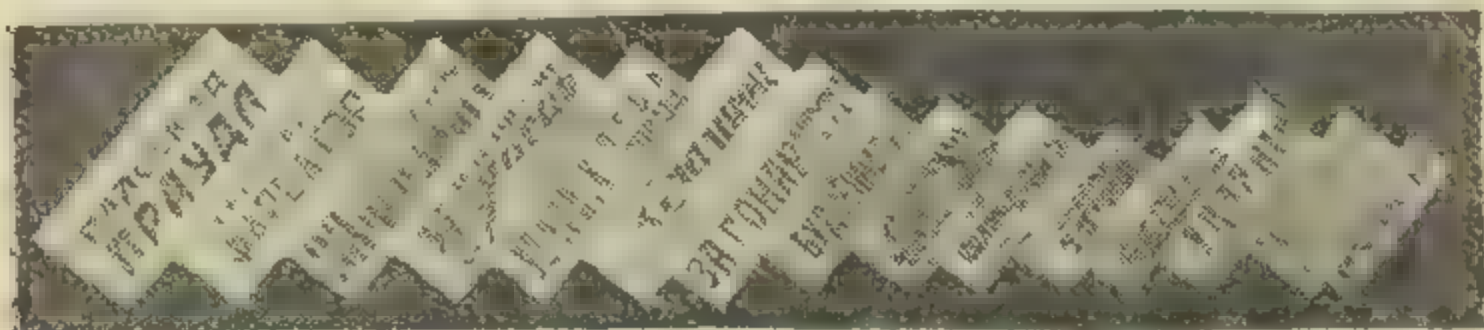
Не ўпускае рэдакцыя газеты і вучо-
бы рабкораў. 2 разы ў месяц праводзяць
да інструкцыйных нарады. Матэрыялы
рабселькораўскага з'езда прапрацаваны
ўсім рабкораў. І ўсё-ж становіцца вучо-
бы рабкораў рэдактара не здавальняе.
— Было-б зусім не дрэнна, — гаво-
рыць т. **Фрумін**, — калі-б у нас на
заводзе, ці ў горадзе арганізавалі рабко-
раўскі семінар, дзе-б мы маглі сістэма-
тычна вучыцца.

На адсутнасць такога семінара і скаж-
да т. **Фрумін**.

І яго скаргі мы далучаемся, бо яна
неабспадстаўна, да ведама рэдакцыі **«Па-
лескай праўды»** і заводскай шматты-
ражнай **«Сельмашац»**.

А. ГІЗУНТЭРМАН.

Гомсельмаш.

З ВОПЫТУ РАБОТЫ ФАБРЫЧНА-ЗАВОДСКАГА ДРУКУ МАСКВЫ І ЛЕНІНГРАДА

Рэдактары фабрычна- заводскіх газет БССР на экскурсіі

Пытанні культуры на старонках маскоўскіх і ленінградскіх фабрычна-заводскіх газет займаюць адно з ганаровых месц

Возьмем пытанні тэатра.

Газета «Двигатель» завода «Красный пролетарий» (Москва) праводзіць вельмі цікавую работу з тэатрам. Рэжысёры, акторы выступаюць на старонках газеты, раскажваюць рабочым аб рабоце над стварэннем спектакля, рабоце над роллю, аб труднасцях і перамогах. Газета арганізоўвае сустрэчы лепшых удзельнікаў завода з калектывам тэатра. Заўвагі, зробленыя рабочымі ўдзельнікамі на гэтых сустрэчах, улічваюцца рэжысёрамі ў далейшай рабоце тэатра. Так газета звязвае рабочага глядача з тэатрам, узнімае культурны ўзровень рабочых на вышэйшую ступень.

Газета «Догнать и перегнать» завода імя Сталіна арганізавала гурток рэцэнзентаў. Большасць рэцэнзій, змешчаных на старонках газеты, ёсць прадукт творчасці рабочых удзельнікаў гэтага гуртка.

Газета «Техника» завода «Красный треугольник» (Ленінград) шырокім асягненнем работы тэатраў здолела дабіцца, што 300 старых рабочых, ні разу не бачыўшых спектакляў, упершыню ў сваім жыцці пашлі ў тэатр. Гэта было свята для ўсяго рабочага калек-

тыва, свята культурнага росту рабочых.

Шмат увагі аддаюць газеты рабочай самадзейнасці.

Газета «Красный выборжец» шырока паказвае работу заводскіх драмгурткоў, змяшчае калішэ, паказваючыя асобныя моманты работы гурткоў, арганізуе водгукі рабочых і работніц аб рабоце гурткоў, указвае хібы ў гэтай рабоце, падбадзёрвае гурткоўцаў, будзіць у іх жаданне вучыцца. Нядаўна пад «шапкай» «Нам улыбались, кричали ура» газета паказала, як сустракаюць рабочыя выступленні маладых артыстаў завода.

Газета не абмяжоўваецца агульным паказам росту самадзейнасці на заводзе. Яна паказвае і асобных таланцістых людзей.

Недзяга абыйсці цікавы вопыт фабрычна-заводскіх газет Масквы і Ленінграда па азнаямленню рабочых з цікавымі помнікамі і пабудовамі сваіх гарадоў.

Газеты «Техника», «Красный выборжец» сістэматычна змяшчаюць калішэ лепшых музеяў, гістарычных месц, рэкамендуюць рабочым куды пайсці, з чым пазнаёміцца, паказваюць новыя палацы, пасёлкі, клубы, пабудаваныя за апошні час.

Было-б вельмі каштоўным арганізаваць такія аддзелы ў фабрычна-заводскіх газетах Менска, Віцебска, Гомеля, Барысава, Бабруйска і т. д. Гэта пашырыць тэматыку газеты, зробіць яе больш жывой, цікавай, чытабельнай.

Я. ЗСТЭРКІН.

РАБОТА НАД МАТЭРЫЯЛАМ, „ШАПКАЙ“ І ЗАГАЛОЎКАМ

Якія сухія, шаблонныя «шапкі» і загалоўкі вельмі часта «ўпрыгожваюць» старонкі нашых фабрычна-заводскіх газет. «Узмацніць», «палепшыць», «прыцягнуць да акажнасці» і т. д. Проста не «шапкі», а загады. А ўсё таму, што мы, рэдактары, зусім мала працуем над сабой, мала чытаем мастацкай літаратуры.

У тых фабрычна-заводскіх газетах Масквы і Ленінграда, з работай якіх мы знаёміліся ў часе экскурсіі, амаль не сустрапеш такіх казённых, трафарэтных «шапак» і загалоўкаў, якімі стракацаць старонкі шматтыражак у нас. Там загалоўкі вельмі прадуманыя, вострыя, жывыя. Прыкладзем некалькі прыкладаў.

Нядаўна газета «Двигатель» (завод «Красный пролетарий», Масква) змяшчала матэрыял аб некаторых бюракратых. Над матэрыялам газета дала шапку: «**Он криком может убедать, а дирижировать оглоблей**». Матэрыял аб балбатунах «Двигатель» азаглавіў: «**И мы пахали**». Над матэрыялам аб парт-оргах, якія не ведаюць сваіх людзей, даецца шапка: «**Он имя знает наизусть, а фамилии не припомнит**» і т. д. Некаторыя, найбольш трапныя загалоўкі ўкараняюцца ў штодзёны ўжытак. Словы «і мы пахалі» рабочыя цяпер часта ўжываюць пры характарыстыцы балбатуноў.

Рэдактар «Двигателя» т. Кайданаў чытае многа мастацкай літаратуры. Ён не проста чытае. Найбольш трапныя выразы, «крылатыя словы» ён вынісвае ў асобныя бланкеты. Такіх «крылатых слоў» з Салтыкова-Шчадрына, Грыбнеда

ва, Крылова, Кузьмы Пруткова і т. д. у яго зашэсена шмат. Ён карыстаецца іх для шматрафнага загалоўкаў і ўласна сама і ў тым жа матэрыялаў. Гэта адымае мову газеты, робіць газету больш чытабельнай, больш даходчывай да чытача.

Рэдактар газеты «Нировец» (завод імя Кірава, Ленінград) т. Анцэловіч завоў спецыяльны бланкет, у які запісвае найбольш цікавыя лічбы і факты з жыцця Савецкага Саюза, вобласці, горада, свайго завода. Пры пісанні артыкулаў, праўцы матэрыялаў т. Анцэловіч карыстаецца сваімі запісамі і насычае артыкулы цікавым фактычным матэрыялам.

Работнікі «Двигателя», «Нировеца» многа і сур'ёзна працуюць над мовай і афармленнем газеты. І таму стандартных сказаў, незразумелых ініцамоўных слоў у гэтых газетах значна менш, чым у нашых шматтыражках. Ленін і афармляюцца газеты. Работнікі рэдакцыі добра знаёмы з прыфатамі і з тэхнікай вёрсткі. Макеты пумароў складаюцца не ў друкарні, у часе вёрсткі, а ў рэдакцыі. Усё «шапкі» і загалоўкі падрыхтаваны загады, размечаны прыфаты. Гэта значна палегчае і паскарае вёрстку, палепшае афармленне газеты.

У часе экскурсіі мы яшчэ раз пераканаліся, што для таго, каб зрабіць сваю газету цікавай, культурнай, нам трэба сур'ёзна ўзяцца за работу над сабой, за аўладанне тэхнікай газетнай работы.

Рэдактары шматтыражак:

МІНІН (завод «Большевик», Менск),
ПАМЕРАНЕЦ (фабрыка «Октябрь»,
Менск), ДЫНЭРШТЭЙН (галантарэйная ф-ка імя Куйбышэва, Менск).

★ ★ ★

« Сяўба па раёну скончылася. Скончан першы этап походу на высокі ўраджай. Мы вступаем у другі этап. Нумар за нумарам пачаюць ваюм раскідваць газету. На старонках газеты ўзнікаюць грамадзянскія хваляючыя дэяніі грамадства за тэмпы і якасць сяўбы: аператыўнае данясенне аўтэнтычна, рабасельскае ўважлівае, чырвоныя і чорныя дошкі. Парулююцца старонкі газеты з плачам работы раёндзяцей. Усе-ж нямаюць пунктаў асталяваных італьянскімі. Вышла з газеты адно імямі сур'ёзнае пытанне: выган жытня на пасыпача, барацьба за стварэнне моцнай кармавой базы.

Мне пришлось приглядеться к материалу некоторых русских газет. Жков задал вопрос: приходят ли рабцы? Какі меркантилы на некоторых газетах, дык ё-даць, што на падборку існуюць розныя погляды. Асабліва газеты, захапляюцца падборкамі. Старыякі такіх газет вы-лучаюцца пабудаваны на падборках. Усе-м-бы да каляжна на палічках. Не газе-та, а універсальны магазін. Другі-ж раскідваюць газетныя матэрыялы як піцца. Часта такіяж матэрыялы як-бы сфарміраваны выглядваюць з газетных «падаін». У такой газеце матэрыялы-нашчапак.

И разумею так, что испытание «ли па-
требна подборка» пастаўлена яшчэ і
тому што ў рэальных газетах часта ў

Неліпа сказаў, што мы поўнагодзі
справіліся з задачай і сюды на ка-
жыцца раёна. Аднак, некаторыя ниспо-
хі ў выкананні гэтай задачы мы маем.
Мы імкліва злучылі расшырыць тэма-
тыку нашай газеты.

З гэтага вынікае, што кожнае раз-
на кожнаму раней прадуманаму і арга-
ментаванаму матэрыялу, і на кожнаму
ўзяттаму пытанню, трэба асобна выра-
шаць, як яго лепш падаць, даць ласка-
нуць пастаўленай мэты. Вельмі часта
асобная падача матэрыялаў без падбор-
кі канцэнтруе ўвагу не тым, чым пат-
буецца. Коль у практыцы прымята вы-
падкі, калі ў канонічнай падборцы сю-
ды часта затрымліваюць матэрыялы. Ма-
фінгуецца матэрыял вельмі часта не-
звычайна дзёнь і то і тыдзень, трапіць ён
сёння падзеінасць, аператывнасьць: Тут
я магу прынесці канцэнтруны прыклад

Адмоўчы праймаў мы маленькую на-
раду спачувачых. Думалі падаць ста-
роўку аб рабоце спачувачых. У пер-
шы-ж дзень нарады ў нас быў нашамі
пачэснейшымі матэрыяламі аб двух спачувачых
нашася «Новы быт», Круціцкага сель-
савета. Доўга гэты матэрыял ляжаў у
рэдакцыі ў чакальні. Выступленні ў
астанніх удзельнічаў нарады. На тэхніч-
ных прычынах так хутка гэтыя вы-
ступленні не маглі быць аформлены.
Прышлося адмовіцца ад ідэі падачы ста-

рошкі і даць гэты матэрыял. асобна. і
трэба сказаць, што мэта была дасягну-
та. Матэрыял быў пададз добра. Уда-
лі былі падобраны загаловак і падзаголоў-
кі. Даны фотаздымкі спрачываючых, і
атрымалася, што гэты матэрыял ве-
менш мабілізуе грамадскасць, чым цэ-
лая падборка.

пользования матерьялы, адны і тыя-ж
факты, хоць-бы яны былі з розных
месц, не паўтараліся.

мы гэтую справу паказваем. І гэтак п'яганне таксама будзе звязана з падборкай. Калгаснік Загавалка з 3-й брыгады калгаса імя Сталіна, Астрашыцка-Гарадзецкага сельсавета ў час работы, у час напружанай барацьбы за нярышчывасць ў конкурсе захварэў. Брыгадзір Пажытка праявіў самыя чутлыя сапраўды сацыялістычныя адносіны да захварэўшага калгасніка. Неадкладна калгаснік быў адпраўлены ў сельскую бальніцу. Аказалася, што сельская бальніца дапамогі хвораму не можа аказаць. Брыгадзір Пажытка, адчуваючы адпавяднасць за жыццё чалавека, парашыў, што весці яго ў Менск—за 25 кілометраў на падводзе небяспечна. Ён выклікаў «таксі» і даставіў хворага ў Менск у бальніцу. Гэты факт мы шырока ўдала з пункту погляду афармлення падалі ў газеце. У гэты-ж дзень мы праявілі гутарку з хворым, звязаліся з сельсаветам. У наступным нумары мы далі цэлую падборку.

Як мы гэту падборку арганізавалі. Мы паставілі перад сабой мэтаў нашым матэрыялам прайлюстраваць на жывых прыкладах сказанае тав. Сталіным.

Пад шыпай «Наш урад і партыя не маюць другіх інтарэсаў і другіх турбот, акрамя тых, якія ёсць у народа» мы далі два матэрыялы, якія ярыя характарызуюць гэтыя словы. У адным матэрыяле пад цытатай «Гуманізм сацыялізма — сонца, сатраваючае жыццё» мы далі расказ хворага Загавалкі аб тым, якімі клопатамі і ўвагай ён абкружаў, што даў яму калгас, якія пляхі адкрыты для сялянства ў нас. У другім матэрыяле пад цытатай «Гуманізм капіталізма — гэта халодны нап'ітак буржуа, пасля знойдлага дыягнастычнай эканамічнай і эканамічнай чалавечай годнасці» мы перадрукавалі матэрыял з газеты «Трыбуна фадзешка» аб Сябне Безоман, жыхарцы адной з вёсак пад Беластанкам, у якой цяжка захварэў 6-гадовы сын. Хлопчыка трэба было лячыць у Варшаве. Бедная матка вяла хлопчыка за руку за 200 кілометраў. Там яго не прынялі. Матка была вымушана пакінуць дзіця ў чакальні шпітала. За гэта

яна прыцягнута да адказнасці і ёй пагражае 5 гадоў турэмнага заключэння.

Мы падалі на гэтай старонцы яшчэ матэрыялы, якія характарызуюць заверскія адносіны к чалавечу ў фашысцкай Польшчы.

Не трэба даводзіць, што такая падка матэрыялаў прыкоўвае ўвагу чытача, паказвае яму на канкрэтных прыкладах, якія магчымасці адкрыты перад кожным чэсным працоўным нашай п'яганай краіны. Такія падборкі карысны і п'яганым у газеце.

Безумоўна падборкай у газеце яшчэ жыццё п'ягане. Мы даем у нумары адну-дзе падборкі, прычым ставім заданне, каб у гэтых падборках вычарпалі на ставілася пытанне.

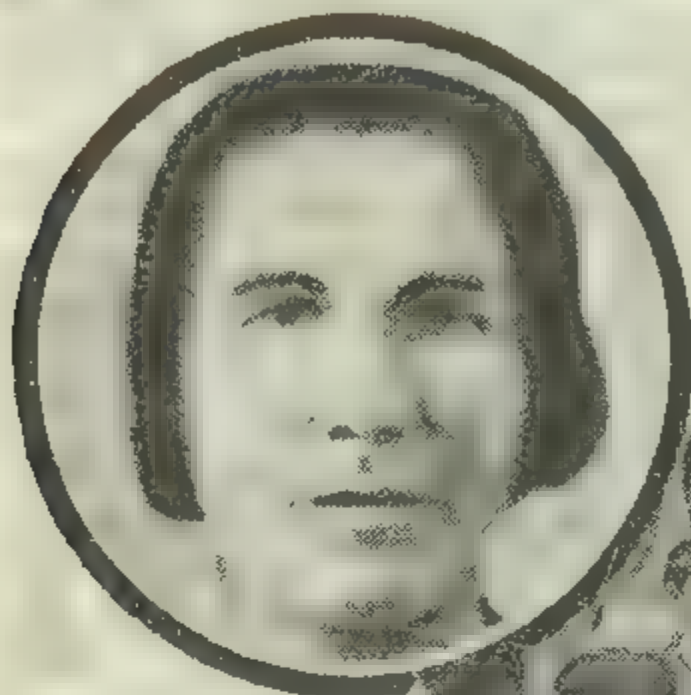
Падборка ў райгазёце безумоўна патрэбна, але яе трэба ўмець арганізаваць. Падборка ў газеце патрэбна, але не ва ўшчэрб апоратывнасці ў рабоце, не ва ўшчэрб пашырэнню тэматыкі газет.

М. ЧАУССКІ.

Рэдактар менскай раённай газеты «Шлях сацыялізма»

Рэдактары калгасных насценгазет — скончыўшыя 5-дзённыя курсы пры рэдакцыі клімавіцкай газеты «Комуна». Унізе (злева направа): тт. САМУСЕЎ, КУЛІНКОВІЧ, КУРАЧОЎ (дэлегат III усебеларускага з'езда рабсельмораў), ПАЧАЧУЕЎ, БАБКОЎ, ГАВАРЫТАЎ. У верхнім радзе (справа налева): ДАРАШЭНКА МАР'Я, МАСЮКОЎ М., ЦЫГАНКОЎ, АСІПЕНКА, ВАСІЛЬЕЎ, КУХАРАЎ, ХРАМЕНКОЎ, ЦЫГАНКОЎ В.

ГАВОРАЦЬ ЧЫТАЧЫ РАЁННАЙ ГАЗЕТЫ

(На канферэнцыі ў калгасе «Чырвоны спецыяліст»).

На здымках: за
чыткэй газет у
брыгадзе № 2 у
калгасе «Чырво-
ны спецыяліст»;
уверсе ў авале —
рэдактар калгаснай
насценгазеты тав.
Белаблоцкая В.

За апошні час Менская раённая газета «Шлях соцыялізма» значна ўзмацніла сваю работу з піравым калгасным друкам, з раёсельскарамі. Іры ўдзеле работнікаў рэдакцыі праводзілі канферэнцыі чытачоў у калгасе імя Фалько, у Астрашніцка-Грудзецка і Менскім прамігарадным саветах. На гэтых канферэнцыях раённая газета прадставіла выступленні рэдактароў калгасных насценгазет з прадачай вопыту работы.

На канферэнцыях чытачоў, кабам з абмеркаваннем пытанняў работы раёнай газеты, ўнесена шмат канкрэтных прапановаў для палепшэння работы піравым друку. Усё гэта павінна ў значнай меры спрыяць ўзмацненню апэратыўнасці піравых калгасных друку, росту раёсельскараў за дзік дзішых ударнікаў соцыялістычнага земляробства.

10 мая Менская раённая газета правяла канферэнцыю чытачоў у калгасе «Чырвоны спецыяліст», Сянінскага савета. Загады былі разасланы ўсім чытачам раёнай газеты напярэдзіні аб гэтым месяцы і часе адкрыцця канферэнцыі. Рэдакцыя дабілася ад Бельскараўскага пасылкі ў гэты дзень у калгас кінуперасоўкі.

У рабоце канферэнцыі чытачоў пры-

нялі ўдзел 65 чалавек. Сюды прышлі: чытачы раёнай газеты, сельскія-ўдарнікі, члены рэдакцыі, брыгадны калгас, пастаўнікі. Яны прышлі апрадзяць новыя запатрабаванні да свай раёнай газеты, запатрабаванні новых людзей, вырашых калгаснаў.

Канферэнцыя пачалася.

Тав. Айзінаў — партый калгаса спыняюцца на пільнім значэнні папулярызацыі ў раёнай газеце лепшых узораў работы. На іх пучацца адстаючы, папулярызацыя лепшых калгасных людзей заахвочвае адстаючых. У гэтым ужо ёсць поспехі і ў нашай раёнай газеце.

Зараз неабходна больш увагі аддаваць працы, людзям, — гаворыць тав. Айзікаў. — Якое маю запатрабаванні па гэтым ўзмацненню работы з піравым друкам? Я лічу, што раённая газета, якая зараз по дрэнна звязана з піравым друкам нашага калгаса, павінна ўжо зараз пераключыць насценгазеты на падрыхтоўку да працы і ўборкі. Як пераключыцца на гэту работу, аб чым сёння, пасля завяршэння сябу, павінны пісаць і раённая і насценная газеты — вось пытанні, на якія павінна адкаваць наша канферэнцыя.

Раённая газета і моладзь. У гэтым

тры словы член рэдакцыі, брыгаднай нацённай газетывата. Дойка ўкладу вялікі зорст. Ён не выказваў дэталіна сваіх меркаванняў наконт дапамогі, газеты ў арганізацыі разування і вясёлага правядзення вольнага часу. Тав. Дойка самай коратка.

Раённая газета павінна дапамагчы калгаснай моладзі больш разумна правесці свой вольны час, свой выходны дзень.

Гэта дасім свечасвая і велікая кантоўная газета моладзі калгасніка з'яўляецца таго, каб аб ёй пагаварылі і на вытворчай нарадзе ў рэдакцыі «Шлях сацыялізма». У выніку гэтай ініцыятыўнай прапановы пачаўся з'яўляцца рад пачынанняў нізавых газет калгаса «Чырвоны спецыяліст» па арганізаванні ў выходныя дні экскурсій у мескія музеі, культпаходаў у тэатры і кіно і г. д. Калгас знаходзіцца за 6 кілометраў ад Мёрска, ён мае сваю аўтамабільную. Аднак, многія калгаснікі па поўдню не былі ў кіно, ні разу не наведалі нашых музеяў, не былі ні разу ў парку, на стадыёне.

Кіе чаму прапанава тав. Дойка па арганізаванні культурнага адпачынку заслужана такой увагі раёнай газеты.

Рэдактар калгаснай нацёнгазеты **Вера Белаблоцкая—Шмельцух** расказала на канферэнцыі аб вялікім значэнні прапрацоўкі матэрыялаў раёнай газеты ў брыгадах калгаса. Быў такі выпадак. У пачатку сярбы раённая газета надрукавала замтку аб адтаніні калгаса. Як толькі газета была атрымана, замтку прапачавалі ў брыгадах. На другі дзень было заўважана, што гэтыя сярбы пачалі нарастаць. І зараз сярбы ўжо завяршылі сярбу яравых. Аспоўнае патрабаванне т. Белаблоцкай да раёнай газеты—дапамагчы на важнейшым участку нашай работы—у выхаванні моладзю нахальчых.

— Я яшчэ ні разу не сустрада, каб ахвотнікі наіскаў, што вучаць такой-то школы, такіх-то банькоў драння вядзе сябе ў школе, або наадварот. Нема ў нашым друку такіх заматак, не яшчэ чы аб школе.

— Або возьмем яслі. Не думаеце, што маці будзе безкланотна працаваць у полі, калі дзеці яе бегаюць па вуліцы, круціцца каля трактара, ці ковай.

і наадварот, калі дзеці дагледжаны, калі яны знаходзяцца ў яслях, маці будзе ўнімаць прадукцыюнае свай работы ў полі.

Іх рэдактар калгаснай нацёнгазеты тав. Белаблоцкая просіць раённую газету пры кожным выездзе ў калгас практычна дапамагчы ў выпуску нацённай газеты, указваць, што ў ёй дэмані, што і г. д. і г. д. зробіць нацённую газету.

Інша адно: аб нашых успехах. Аб іх мы часамі на сваёй скарняці не гаворым. Але дэмані так можа і скарняць энтузіязм, зацікаваць на новы перамогі, як не папулярызаванай нашых ініцыятыў і дэмані з тым буйных дасягненняў. Раскажыце аб учарашнім і сённяшнім калгасніку, аб зменах яго ў быту.

Асабныя выступленні калгаснікаў-чытачоў былі прысвечаны пытанню **рэзавання на матэрыялы друку**. Тав. **Максіменка** расказаў, як у часе пасадкі бульбы ў зямле **Вальковіча Барыса** былі паказаны мякі з бульбай. Аб гэтым факце наіскаў ў брыгадную ініцыятыў. Але ў рэдакцыі з'явіўся свая кантэнтна выхадата. І заматка, якая трывала бліжэ піль, не ўбачыла свету.

Сельская **Ярашэвіч Нона**, якая працуе на МТФ, расказала аб факце праследвання яе за выступленне ў нацёнгазетце супраць бруду і беспарадкаў на фроне. Калі заматка з'явілася ў нацёнгазетце, Нону Ярашэвіч пачалі абзывать рознымі непрыстойнымі словамі. На заматку не раніла прайтэне калгаса, у справу не ўмяшчалася партгорт і ў выніку — Нона Ярашэвіч адыходзіць ад газеты.

Тав. **Шумскі** зваражае ўвагу канферэнцыі на калгасную вуліцу, на чыстату двара, на кветкі калі хаты. Раённая газета не заўважыла таго, што ў калгасе «Чырвоны спецыяліст» усе вуліца і прысады абсаджаны садавымі дрэвамі. А гэта-ж круціца таго повага, чаго не было ў мінулым.

Тав. **Гурскі** — старшыня калгаса гаворыць аб прытупленні тільнасці ў асабных сельгораў. — Аб уоіх дробязях трэба пісаць. Але-ж вельга, каб гэтыя драбніцы закланалі сабой буйныя факты. А ў нас такі факт быў на ферме. Перарахавалі 80 тон моравыялодаў

жыццё пана. І ні адна насценгазета, ні арыгінальная, ні агульнакалясная — не падыходзілі аб гэтым ні слова. Не пачыталі аб гэтым селькоры і ў раённую газету. І такі буйны факт у гаспадарчым жыцці калгаса прайшоў мала ўвагі.

І насценная газет выходзіць у калгасе «Чырвоны спецыяліст». Вялікую работу і ў гэтых насценгазетах на сяўбе. Барацьба за высокую якасць сяўбы была галоўным у рабоце брыгадных штодзёнак. Поруч з барацьбай за якасць і гарачыня сяўбы дробным насценгазетами, і асабліва агульнакалясная, не прамушчалі і такіх пытанняў, як барацьба за палепшэнне работы ясель. Чытатка ў форме, каласепаі лані і т. д. Насцен-

газета 2 брыгады расказала, папрыкадала аб азеленні чым каласнай вуліцы і двароў палёвымі дрэвамі.

І раённая газета «Нілях социализма» ройце дэфініцыі, калі ўсе гэтыя новыя пачыненні, улічваемыя ў мізавым калгасным жыцці, сунулі ўзчыць, як і выступленні на канферэнцыі чытачоў. Чула шчырадушнае да кожнай драбнюткай асабліва чытача-калясвік, глыбока вывучылі і падарулі ўсе выступленні на праведзеных канферэнцыях чытачоў, рэдакцыя ласка і абавязна яшчэ раз пачынаць тэматыку мясцовай калгаснай газеты, яшчэ бачылі набыццё газеты да ўрачэнных замятраванняў.

Ал. МАТУСЕВІЧ.

ПА СТАРОНКАХ РАЁННЫХ ГАЗЕТ

ПАКАЗ РОСТУ І ПЕРАМОГ НІЗАВОГА ДРУКУ І СЕЛЬКОРАЎ

ОРША. 5 мая вышаў спецыяльны нумар раённай газеты «Ленінскі прызыв» прысвечаны Дню друку. На 2 і 3 старонках нумара пад пашатом «Знакомьтесь с книжками» і сістэматычную вучобу кніжачных мастакоў рэдакцыя падарула свайму чытацкаму асяродку.

Гэты нумар пад пашатом «Знакомьтесь с книжками» і сістэматычную вучобу кніжачных мастакоў рэдакцыя падарула свайму чытацкаму асяродку.

Газета дала слова усім селькорам, рэдактарам насценгазет, партортам. **Бераснеў Міхал** — рэдактар насценгазеты і гасць «Высокая зорка» — расказаў аб вяртанні і разлі, як у выніку разгортвання работы пазавых газет выраслі рады селькораў, як на ініцыятыве перадавых рэдакцый праведзена ўзаемная праверка якасці работы ўсіх рэдакцый калгасных насценгазет.

У адрэзе «Ічы нашых перамог» раённая газета расказала чытачам аб росце нівавога друку і селькораў раёна. Газета паведавала:

«У нашым раёне выходзіць 12 друкаваных газет. Іх тыраж складае 22 тысяч экзэмпляраў. Тыраж нашай раённай газеты дасягнуў 8 з паловай тысяч.

І ростам эамажнасці і культуры кал-

гаснаму значна ўзрасла дзяла да газеты селькоры. У раён прыходзіць 18 тысяч экзэмпляраў раённых і спецыяльных газет і 4300 экзэмпляраў журналаў.

У кожным з 230 калгасаў выходзіць калгасная насценгазета. У кожным з сельсоветаў выходзіць сельсавецкія штодзёны-шматтыражкі, тырыком у сярэднім 15 экзэмпляраў кожнай, а ў кожнай з 52 брыгад у разгар веснавой сяўбы выходзіць брыгадныя штодзёныкі.

Ціпер у раённую газету «Ленінскі прызыв» ішла 500 селькораў, з іх каля 100 працягваюць курс завяршанага навучання.

ПАД ЛОЗУНГАМ УЗМАЦНЕННЯ АПЕРАТЫВНАСЦІ НАСЦЕНГАЗЕТ

СЕНІНО. Сенинская партыйная арганізацыя праводзіць пачыненні друк на лозунгам «умцавання ролі газеты ў барацьбе за якасць партыйна-масавай і гаспадарчай работы партыйных і гаспадарчых арганізацый прапагандысцкай культуры ўзроўню газеты, умцавання мадэлі работы як раённай газеты так і нівавога друку на рашаючых участках сацыялістычнага будаўніцтва».

Сенинскі РК КП(б)Б прапанавану ўсім партарганізатарам правесці да ўсіх калгасах і саўгасах, сходы чытачоў і элэты селькораў і членаў рэдакцый.

РК КП(б)Б абавязуе рэдакцыю раённай газеты арганізаваць пры рэдакцыі кабінет

друку і арабіць яго цэнтрам выхаванчай работы а рабселькорах. Райнная газета пачынае друкаваць на сваіх старонках наказ вопыта работы лепшых калтасных і сельскіх насценгазет. Адначасова праводзіцца рэйд праверкі рэагавання на матэрыялы друку і пісьмы працоўных.

КАНФЕРЭНЦЫІ ЧЫТАЧОЎ

ПАРЫЧЫ. З 6 па 10 мая на ўсіх калтасных і праспрыястных раёна праводзіцца п'яцідзёнік друку. Бюро РК КП(б)Б абавязала партыйныя арганізацыі і калтасных парторганаў і раёнаў і сельскіх саветах канферэнцыі чытачоў. Канферэнцыі праводзіцца пры актыўным удзеле сельскараў і рэдкалегій сельскіх калтасных газет. На канферэнцыях чытачоў виступаюць са сваімі справаздачамі прадставілі раённай і нізавых калтасных газет.

А з таго, каб вылучыць лепшы вопыт работы насценгазет на сяўбе, праводзіцца рэспандэнтнае абследаванне нізавога друку.

Рэдакцыя раённай газеты «Ленінская перамога» ў часе п'яцідзёніка праводзіць рэйд праверкі рэагавання на пісьмы працоўных у асобных калтасках, сельсоветах і раённых установах.

З 5 па 10 мая ў раёне і пры вясковых партыйных арганізацыяў кніжныя лары. У калтасках наладжваюцца выстаўкі з матэрыялаў калтаснага друку.

2-ДЗЕННЫ СЕМІНАР РЭДАКТАРОЎ-ЗАВОЧНІКАЎ

БЫХАЎ. Бюро РК КП(б)Б арганізавала наведанне рэдакцыі раённай газеты аб мерапрыемствах па правядзенню п'яцідзёнік друку. 10—12 мая рэдакцыя праводзіць сельсавецкія з'езды рабселькораў і членаў рэдкалегій насценгазет. На заводзе «Ільч» і торфзападзе «Чырвоная Беларусь» склікаюцца з'езды рабскараў. У 5 калтасках раёна праводзіцца канферэнцыі чытачоў. Такія-ж канферэнцыі чытачоў раённай газеты праводзіцца і ў горад.

10 і 11 мая рэдакцыя раённай газеты праводзіць 2-дзённую заняткі-семінар завочнікаў рэдактароў насценгазет.

ДЭКАДНІК ПРАВЕРКІ ЯКАСЦІ РАБОТЫ НІЗАВОГА ДРУКУ.

БЯЛЫНІЧЫ. З 5 па 15 мая бялыніцкая партыйная арганізацыя праводзіць дэкад-

нік друку. Рэдакцыя раённай газеты склікае сход сельскараў, членаў рэдкалегій насценгазет калтасоў і ўстаноў Бялыніцкага сельсовета. У 5-ці буйнейшых калтасках раёна праводзіцца канферэнцыі чытачоў.

Бюро райкома КП(б)Б абавязала рэдакцыю раённай газеты вылучыць аднаго з лепшых сельскараў для пастаяннай работы ў рэдакцыі.

Бялыніцкая партыйная арганізацыя адначасова Дасць друку праверкай якасці ўсёй работы нізавога друку, узмацненнем іерархіянасі брыгадных і калтасных насценгазет.

ЗЛЕТЫ ЧЫТАЧОЎ РАЁННАЙ ГАЗЕТЫ, ЮНКОРАЎ, ПІСЬМАНОСЦАЎ

ЧЭРЫКАЎ. У сувязі з п'яцідзёнікам друку чэрыкаўская раённая газета «Соцыялістычная перамога» склікае нараду пісьманосцаў раёна. Нарада абмяркуе пытанні паліпашэння распаўсюджвання друку.

10 мая ў горадзе Чэрыкаве РК КП(б)Б і рэдакцыя райгазеты склікаюць з'езд чытачоў, рабсельскараў і членаў рэдкалегій насценгазет.

14 мая склікаецца з'езд юнкураў і ўсёх школьнікаў чытачоў раённай газеты. З'езд заслухаюць даклады аб Дні друку і абмяркуюць задачы нізавых газет і сельскараў у барацьбе за якасць сяўбы, за разгортванне соцыялістычнай жывёлагадоўлі.

Пры раённай бібліятэцы і партгабісцэ арганізуюцца выстаўкі нізавога друку.

СПРАВАЗДАЧЫ РЭДКАЛЕГІІ НА ПАРТСХОДАХ.

СІРОЦІНА. У п'яцідзёнік друку ў калтасках Сіроцінскага раёна праводзіцца канферэнцыі чытачоў з абавязковым удзелам брыгадных чытчыкаў. На канферэнцыі чытачоў выклікаюцца ўсе сельскара і члены рэдкалегій нізавых газет.

Бюро РК КП(б)Б у настанове аб правядзенні п'яцідзёнік друку прапануе заслухаць справаздачы рэдкалегій насценгазет на парткомах і сходах прарвічных партыйна-комсамольскіх арганізацый, адначасова яшчэ раз правесці склад рэдкалегій, напоўніць іх лепшымі калтаснікамі-ўдарнікамі, забяспечыць штодзённае партыйнае кіраўніцтва нізавым друкам.

„УВАЖЛІВА ПРЫГЛЯДАЦА К ТАМУ,
ХТО ПРАЦУЕ Ё АПАРАЦЕ ГАЗЕТЫ“ (Стэцкі)

АФЕРЫСТ У РЭДАКЦЫІ ГАЗЕТЫ

У верасні 1934 года ў рэдакцыю газеты «Чырвоная Полаччына» быў прыслан у якасці памочніка рэдактара С. Богуш. Толькі два месяцы прапрацаваў Богуш у Полацку. Але і за гэты кароткі тэрмін паспеў натварыць такіх спраў, што партарганізацыя рэдакцыі рашыла выключыць яго з партыі. Полацкі РК КП(б)Б зацвердзіў гэта рашэнне.

Учыніў Богуш за гэтыя два месяцы варты таго, каб аб ім ведалі ўсе работнікі нашых газет. Тым больш, што натварыў і нарыс гэтага аферыста часта з'яўляўся на старонках «Калгасніка Беларусі», «Работніца і калгасніца Беларусі» і некаторых раённых газет.

Ужо з першых дзён сваёй работы ў рэдакцыі Богуш праяўляў сябе, як гогаляўскі Хлестакоў. Ён выдаў сябе за пэсчэнніка Анатоля Волянага, бярэцца кіраваць літаратурным гуртком.

На першых занятках літгуртка Богуш расказвае, як ён, «Анатоль Воляны», пісаў спэарыі, як ён пісаў апавесць «Два», як уважліва палыходзіў да кожнага слова.

Ён раіць маладым ударнікам заклікаць у літаратуру, вучыцца на гэтых яго творах. Гурткоўцы слухалі яго з вялікай увагай. Яны былі бязмерна рады, што нарэшце ў Полацк прыехаў чалавек досыць вядомы ў беларускай літаратуры.

Праходзіць некаторы час. У «Звяздзе» напярэдадні гадавіны Окцябра з'яўляецца шалася, прысвечаная Оршы. Паласка падпісана Анатолям Воляным. Усе ведалі, што Богуш «Воляны» нікуды ў гэты час з Полацка не выязджаў. Хто ж гэта за Воляны, які піша ў «Звяздзе» — падаўмявалі літгурткоўцы. Даведаўшыся пра гэта, я выйраў перад літгурткоўцамі самазванства Богуша, а яму катэгарычна прапанаваў спыніць свае хлестакоўскія выхады.

Першая няўдача не збянтэжыла Богуша. Ён расказвае рэдакцыйным работнікам аб сваіх гераічных учынках на Далёкім Усходзе (дзе ён, да рэчы, ніколі не быў), аб атрыманні ўзнагароды (залаты галзіняк) за гераізм, аб тым, як ён камандаваў авіяэскадрыльяй (у якой не служыў), аб падарожжы ў Турцыю

С. Богуш у гапоўных фоліях.

Карыкатура М. МАЛЕВІЧА.

(якога не было) і інш. непраўдападобныя гісторыі

Райком партыі пасылае Богуша ў Сястронскі сельсовет. Там ён рэжымнае сябе намеснікам сакратара райкома. Пазней у другім сельсавеце Богуні выдае сябе за ўпаўнаважанага ЦК КП(б)Б.

Будучы ўпаўнаважаным РК КП(б)Б. Богуні п'яніствуе ў сельсоветах. У Домніцкім сельсавеце ён сёння знаёміцца і настаўніцай, на заўтра жэніцца на ёй, пры гэтым хадайнічае перад райанам аб аслабленні «жонкі» з работы на вёсцы. Праз некалькі дзён ён п'яніствуе мажыстныя рэдакцыі выйсці за яго ўмук. Іншэ некалькі дзён — і ён робіць такую-ж прапанову работніцы друкарні. У гэты-ж час на імя Богуша прыходзіць пісьмо з Рэчыцы, ад жонкі, якую ён пакінуў з маленькім дзіцём. Іншэ праз невялікі час на адрас рэдакцыі прыбывае пісьмо ад... другой жонкі з Гомеля.

На гэту тэму ў нас з Богуні быў сур'ёзны разгавор. Пагаварылі з ім і ў райкоме партыі. Богуні дае слова прапраўдзіць «памысли», узіць сябе ў рукі і іны.

Так праходзіць некалькі тыдняў. Партыйчы ўчот Богуні не бярэцца, тымачыць тым, што ён згубіў партыйную ўчотную картку пры перасядзе ў Полацк. Пра газету ён дружна аб'яву аб тым, што картка за нумарам такім-то згублена.

У адзін з выхадных дзён Богуні паўдзвенца ў рэдакцыі ў пенярозным стане. Ён гаворыць сакратару рэдакцыі комсамоладу Есьману: «Я ніколі не быў членам партыі і велькіх картак не губляў». Калі пра гэта даведзлася камуністы рэдакцыі, быў склікан партсход. Ад Богуша патрабавалі прадаўжыць партдакументы. Прышорты да сцены, ён раскрывае партфель, вымае партыйную

ўчотную картку і запінае: «Я яе астаў сабе, на ўсіх выпадках»...

Для нас стала ясным, што мы маем справу з жулікам, вымадкава трыпуным у партыю. Калі пытанне аб партыйнасці Богуша было перанесена ў райком партыі, Богуні ўцёк з работы ў рэдакцыі невядома куды, нікому нічога не сказаўшы.

Характарыстыка Богуша будзе няпоўнай, калі хоць коратка не расказаць аб яго газетнай рабоце.

Богуні паведамляе з калгаса «КІМ», Ветрынскага сельсовета, аб тым, што сельсовет скончыў альянтагатоўкі. Праходзіць ё дзён, і мы даведваемся, што і на гэты дзень калгас яшчэ не выканаў плана.

Богуні піша парые аб свінатаварнай ферме калгаса імя Сталіна, дзе на яго глевах ёсць 200 свінаматак. У сапраўтнасці ў калгасе няма не толькі такой колькасці свінаматак, але і свіней разам з парасятамі не набярэцца столькі.

Богуні анісвае работу калгасніка Нахха Фёдара, рэкамендуе яго, як лепшага ўдарніка, які парты быць выбраным у склад сельсовета. На сапраўдзе гэты «ўдарнік» аказаўся найгоршым лодырам.

Нася таво як Богуні ўцёк з Полацка, ён апынуўся ў рэчыцкай райгазетце. Там ён заявіў, што быў у Полацку, у Сястронскім сельсавеце на медычнай практыцы (?). Так, Кузняцоў (былы рэдактар рэчыцкай райгазеты) хутка вышрыў сапраўдны твар Богуша і выгнаў яго з рэдакцыі. Але «курмаж» жыв. Богуні загаз інакш ва ўваравіцкай райгазетце. Занаўне не старонна сваімі парыеамі, артыкуламі і іны.

Да ўвагі рэдактароў. Богуні мае мяц ісеўданімаў: **Богуні — Тамілін — Вольны — Віхроў — Гартман.**

Б. ЗЕЛЬМАНАУ.

(рэдактар газеты «Чырвоная Полаччына»).

ПІША КРАСЕНКА МІХАСЬ, А АДКАЗВАЮЦЬ КРАСЕНКУ ЦІМОХУ

Шмат заметак на-
слаў я ў рэдакцыю
брагінскай раённай га-
зеты «Трыбуна нал-
гасніка». Але чамусці
многія мае заметкі не
толькі не змешчаны ў
газете, але я чытаў
лісткі на іх ад рэ-
дакцыі не атрымаў.

Прыкладу толькі пр-
друкі маіх заметак.
Яны атрымаліся без ад-
казу. Наслаў я ў газе-
ту аб мусульманскай сель-
скай, аб рабоча-бюро-
таў, аб культмасавай
работе. А што зробіла-
на з гэтымі заметкамі
не ведаю.

Напісаў я аб рабо-
це мусульманскай аргані-
зацыі Асабыхіма. Атрымаў паведамленне
ад рэдакцыі, што заметка гэта будзе
змешчана ў друку, але на старонках га-
зеты я і да гэтага часу яе не ўбачыў.

А бывае і яшчэ горш.

Я вучуся на брагінскіх педагогічных
курсах. Здарылася так, што загадчык
курсаў невідомы на якой прычыне по-
казаў мне за адзін месяц стыпендыі. На-
пісаў я аб гэтым у газету. Сакратар рэ-
дакцыі **Крус** арыгінал заметкі, не патур-
баваўшыся нават выказацца або ацэ-
заць яе па мой подпісе, пасылае на рас-
следванне... таму-ж самаму загадчыку
курсаў **Гусакову**, на якога я скардзіўся.
Тое-ж самае **Крус** зрабіў і з другой маеі
заметкай аб дрэннай рабоце загадчыка
курсаў, паслаў яе зноў такі на расслед-
ванне самому **Гусакову**.

Гэтыя факты не
выпадковыя. Бывае, на-
шлеці заметку ў рэ-
дакцыю, не паспее яна
з'явіцца на старонках
газеты, а людзі, пра-
мыя трымаў, ужо воча-
юць і замест і аўтара
заметкі. Кароткаму ўлі-
ку сельскараўскіх заме-
чак з-за нядабайнасці
спаратара рэдакцыі мо-
жа разглядаць кожны,
хто захоча.

Аб тым, як адно-
сіцца работнікі бра-
гінскай газеты да сель-
скараўскіх заметак, на-
ворыць і такі факт.
Аднаго разу я атрымаў
адказ на заметку, якой

нікоі не пісаў. Аказваецца, адказ гэта
было паслаў **Красенка Міхасю**, а
паслаў яго — **Красенка Цімоху**.

Паслаў я ў газету і некалькі вершаў.
У газете яны надрукаваны не былі. Рэ-
дакцыя ні разу мне не напісала аб
маіх вершах, чаму іх неўдзя змешчыць
ці пачысаны яны дрэнна, ці тема не па-
дыходзіць, ці яшчэ якія-небудзь загані
ў іх ёсць. Так я і не ведаю — добрыя
мае вершы ці дрэнныя.

Такі лёс не толькі маіх заметак. Такі
лёс заметак многіх сельскараў брагінскай
газеты. Рэдактару газеты т. **Пецярэня**
не пашкодзіла-б праверыць работу сваіх
супрацоўнікаў, павесці большае па-
радак у рэдакцыі.

Ц. КРАСЕНКА.

в. Мінулічы, Брагінскі раён.

БРАКАРОБЫ Ё ЖЫТКАВІЦКАЙ ГАЗЕЦЕ

Да чаго прыводзіць неахайнасць у апрацоўцы матэрыялаў, зменчаных у газеце, выразна паказваюць старонкі жыткі-віцкага «Прымежнага комунара».

Возьмем перадавы артыкул нумара «Прымежнага комунара» ад 20 красавіка: Узмацніць класавую рэвалюцыйную піннасць:

Як-жа пісьма артыкул на такую пін-клучна сур'ёзную тэму? Напэвак не-ахайна, безадказна. Не будзем галаслоу-пымі.

Вось вытрымка з гэтага перадавога:

«Рэшты класавых ворагаў будуць імкнуцца ўсямерна пашкодаць ума-цоўваць калгасы (ЯКАСНА ПРАВО-ДЗІЦЬ ВЯСЕННІ СЕЎ, ЗРЫВАЦЬ ПРАЦОЎНУЮ ДЫСЦЫПЛІНУ І ІНШ.)»
(Падкрэслена намі. РЭД. — «Б. Д.»).

Выходзіць, класавы вораг будзе імкнуцца выскокасна праводзіць веснавую сяўбу і іменна гэтым шкодаць умацоўванню калгасаў. Так можна зразумець гэты шкодны сказ у перадавым артыкуле.

У гэтым-жа перадавым артыкуле пі-сьма класавымі ворагамі канюшні ў ко-ласе «Чырвоная Дзедаўка» (у часе пажару агарэла 28 копей) газета расцэньвае як праступак. Так і пісьмана.

«Класавым ворагам удалося прара-біць гэты праступак».

І такія рэчы пішуцца ў перадавым аб-змацненні рэвалюцыйнай піннасці. Толькі прытупленнем рэвалюцыйнай пін-насці ў рэдактара газеты т. Дзятлюўскага можна тлумачыць а'яўленне ў газеце та-кіх сказаў.

Імз дзень — 21 красавіка выходзіць чарговы нумар газеты. Якой мовай гаво-рыць газета з чытачамі ў гэтым нумары?

Чытаем артыкул В. Сухоцкага аб рас-працоўцы Прыкладнага статута сельгас-арцелі.

«Але трэба сказаць, што не вялікі жалю у большасці калгасаў нашага раёна распрацоўка статута ў час сяў-

бы не наладжана. Больш гэтага, яна зусім не праводзілася ў час падрых-тоўкі да сяўбы, а ў некаторых калга-сах з'яўляецца парушаецца».

Дык што-ж усё такі: не наладжана голым як след распрацоўка статута, ці лухім не праводзіцца? Што з'яўляецца па-рушаецца: прапрацоўка статута, ці самы статут?

Побач з артыкулам В. Сухоцкага ідзе артыкул Наймарка «На-бавявому ўключы-ца ў сяўбу». Тут яшчэ горш. Наймарк умудраецца сцвярджаць, што

«Комсамольская арганізацыя калгаса «Надубава-Чарацянкі» ў асноўным моц-ная. Маюцца паказальныя для ўсёй арганізацыі раёна прыклады».

І няцямі рэдкамі ніжэй заявіць аб ас-сутнасці ў Надубава-чарацянскай ком-самольскай арганізацыі масавай работы, што «палітшкола, не працуе, сходы не сільніваюцца», арганізацыя не ўключыла-ся ў барацьбу за тэмпы і якасць сяўбы.

Палітшкола не працуе, комсамольскія сходы не праводзяцца, масавай работы няма, з'яўляецца празвядзенне сяўбы комсамольскімі не эмагаюцца, а арганіза-цыя, паводле газеты, «у асноўным моц-ная», мае прыклады «паказальныя для ўсяго раёна». І яшчэ адна маленькая дэ-таль. Наймарк абвінавачвае комсамольца Кляпурсевіча:

«Палітшколы і сходы ён не навед-вае, лічыць гэта непатрэбным».

Але-ж на заяве самога Наймарка палі-тшкола не працуе, сходы комсоргам не склікаюцца. Што-ж наведваць комсамоль-цу Кляпурсевічу?

А рэдакцыя «Прымежнага комунара» змяшчае гэты матэрыял у такім выглядзе на старонках газеты.

Некалькі прыкладаў стылістычнай і граматычнай апрацоўкі матэрыялаў у рэ-дакцыі жыткі-віцкай газеты.

«Як толькі затэнілі агонь выскан-ваў не крышу, а малочная стайка ра-

дам з свінарнікам, што нагрэўае зда-рыцца пажару». (№ ад 21 красавіка).

«Быўшы брыгадзір Сімяневіч ня-дбайна адносіўся да працы, разбазы-рыў кармы, і як вынік на весну жы-ваёлы, прыходзілася падымаць усе ця-ляты былі ў лішнях, двое з іх, адна карова пала». (№ ад 1 мая).

«Газета, змагаючыся з ЗАХА-ВАННЕМ КАНЯ дабілася ад праўлен-ня паставіць лепшых напгаснікаў ко-нюхамі. Гэтых поспехаў газета дабіла-ся ДЗЯКУЮЧЫ АНРУЖЭННЯ ВАКОЛ СЯБЕ напгаснага антыва і сельгораў». (№ ад 5 мая. Падкрэслена ўсюды намі РЭД. «Б. Д.»).

І, нарэшце, вытрымка з заветкі «Пер-шае спаборніцтва» (№ ад 11 мая).

«Гэта першае спаборніцтва (спаборніц-тва двух валебольных каманд (РЭД. «Б. Д.») у гэтым годзе, хоць трэба адзначыць добрую ігру асобных ігра-коў (БЯЛЕНЧЫК, КАЛІКОЎСНІ) якая паказала, што ў ігры ўсёй 1-й каман-ды РДСК адчуваецца неспасованасць — несыгранасць, а вынік адсутнасці НАЛЕЖНАЙ ТРЭНІРОВАЎКІ».

У заключэнне трэба сказаць словамі са-мой газеты: у рэдакцыі

«не прыняты меры супроць некато-рых нядбайных адносін».

Толькі адну невялічкую папраўку неаб-ходна зрабіць да гэтых слоў. Прыняць меры трэба не супроць «некоторых ня-дбайных адносін», а супроць работнікаў рэдакцыі, якія нядбайна, безадказна ад-носяцца да даручанай ім важнейшай ра-боты.

„НЕ ТРАПІЛІ НА ГЭТЫ РАЗ, ТРАПІМ ДРУГІМ РАЗАМ“

Рашыла рэдакцыя «Віцебскага про-летарыя» ў дзень 17 гадавіны Чырвонай арміі выступіць з аглядам нізавой газе-ты па чытаннях абарончай работы. Вы-брала шматтыражковую заводца імя Кірава (б. «Чырвоны металіст»).

Пашапаўшыся ў апошніх нумарах шматтыражкі, не знайшоўшы ў іх нічо-га, за што-б можна было пахваліць га-зету (бо ў 10 нумарах «Кіраўца» на-друкаваны толькі 2 заветкі аб фізкуль-туры), аўтары аглянцу ўсё-ж рашылі хоць злёгку, але пахваліць газету, па-хваліць хоць-бы за тое, што на заводзе ёсць 35 варапылаўскіх стралкоў, 367 членаў Асоавіяхіма (а рабочых на заво-дзе звыш 700).

«НА ЗАВОДЗЕ «ЧЫРВОНЫ МЕТА-ЛІСТ» ІМЯ КІРАВА, — піша «Віцебскі пролетарый» — АСОАВІАХІМАЎСКАЯ ЯЧЭЙКА, ЯКАЯ НАЛІЧВАЕ 367 ЧА-ЛАВЕК, РАЗГАРНУЛА ВЯЛІКУЮ РА-БОТУ ПА ПЕРАТВАРЭННЮ ЗАВОДА ў ЦЫТАДЭЛЬ АБАРОНЫ».

Але... здарыўся неспрыемны казус:

У той-жа дзень, калі ў «Віцебскім пролетарый» з'явіўся гэты аглед, завод-скія арганізацыі прынялі рашэнне, у якім адзначылі... правал на заводзе асо-авіяхімаўскай работы, за што знят з работы ўпаўнаважаны савета Асоавіяхі-ма.

Агляд на старонках «Віцебскага про-летарыя» з'явіўся не 23 лютага, а 1 са-кавіка. Калі рэдакцыя «Віцебскага про-летарыя», змяшчаючы агляд, не магла ўлічыць, што заводскія арганізацыі адзначаюць становішча асоавіяхімаў-скай работы на заводзе зусім іншым, чым аўтары аглянцу, то ва ўсякім разе яна магла і павінна была ўлічыць ацэн-ку, даную гэтай рабоце самой аглядае-май шматтыражкай. А шматтыражка 23 лютага ў сваім перадавым артыкуле пісала, што работа Асоавіяхіма на заво-дзе правалена.

У заключэнне адна невялікая дэталі. Калі мы заявілі работнікам вяртальнага ад-дзела «Віцебскага пролетарыя» тт. Рас-кіну і Клунту, што так аглянцы нельга «фабрыкаваць», то атрымалі адказ: «Калі не трапілі на гэты раз, то ў другі раз так трапім, што прама ў моту па-падзем».

Ці можа быць карысць ад такіх, в дазволу сказаць, «аглядаў», як гэты агляд у «Віцебскім пролетарый»? Без-умоўна, ніякай. Такай агляд з'яўляецца «мядзведжай паслугай» і рэдакцыя шмат-тыражкі, і прысутніку завода.

Рэдактар шматтыражкі «Кіравец»

А. ПІМШТЭЙН.

Завод «Чырвоны металіст» імя Кіра-ва, Віцебск.

РЭДАКТАР І ЯГО РОЛЯ ў ГАЗЕЦЕ

(З падручніка «Рэдагаванне і масавая работа большэвіцкага друку»).

Ф. Энгельс у сваёй рабоце «Карл Маркс і «Новая рэйнская газета» даў наступную класічную фармулёўку ролі рэдактара ў сапраўды партыйнай, у сапраўды пролетарскай газеце:

«Інстытуцыя рэдакцыі зводзілася к простае дыктатуры Маркса. Для вялікай штодзённай газеты, якая павінна выходзіць у пэўны час і якая хоча праводзіць пэўныя погляды, іншая канстытуцыя і немагчыма. Да таго-ж для нас дыктатура Маркса была чымсьці самім сабой разуменным, бесспрэчным і ўсё ахвотна прымалі яе. Дзякуючы галоўным чынам ято праніцальнасці і цвёрдасці яго поглядаў газета стала самым выдатным нямецкім органам рэвалюцыйных тачоў».

Павышаная асабістая адказнасць рэдактара, аднаўладства яго выцякаюць з самой сістэмы арганізацыі рэдакцыйнай работы. Перад партыйнай арганізацыяй за налітычную лінію газеты, за выкананне партыйных дырэктыв адказвае рэдактар. Праз яго партыя кіруе рэдакцыйным калектывам, ажыццяўляе сваё ўздзеянне на найбольшы масы працоўных — чытачоў газеты.

Рэдактар большэвіцкай газеты адначасова і адзіначальнік, і сапраўдны арганізатар усяго рэдакцыйнага калектыва, і старшы таварыш. Іменна спалучэнне гэтых трох якасцей і дае нам сапраўдны тып большэвіка-рэдактара. Велізарны попыт, накоплены большэвіцкай партыяй на кіраўніцтву сваімі органамі друку, і ў першую чаргу попыт гешіяльных рэдактароў нашай партыі — тт. Ленін і Сталін, дае магчымасць сфармуляваць асноўныя патрабаванні, якія партыя прад'яўляе да рэдактара.

Якавы гэтыя патрабаванні?

1. **Ідэйная вытрыманасць, большэвіцкая прынцыповасць у падыходзе да з'яў, строга партыйны падыход, дастатковая палітычная грамадства.** «Толькі лены тэа-гетычны погляд можа паказаць правільны шлях у лабірынце фактаў» (з пісьма Энгельса да Конрада Шмідта ад 17 кас-

трычніка 1889 г.). «Хто бярэцца за прыватным пытанні без напярэдняга вырашэння агульных, той пемінуча павінен будзе на кожным кроку, бессвядома для сябе, патыкацца на гэтыя агульныя пытанні» (Ленін).

Без наяўнасці гэтых якасцей немагчыма весці газету на неабходным партый ідэйным узроўні, немагчыма ажыццяўленне арганізатарскай функцыі газеты.

2. **Сапраўднае веданне мыцця рабочых, калгаснікаў, спецыялістаў, умение выкарыстаць гэта веданне для мабілізацыі мас на вырашэнне задач, якія ставяць у даны момант перад партыяй.**

3. **Умение быстра і правільна рэагавать на нова-ўзнікаючыя з'явы, умение аддзяляць булыныя пытанні ад дробязей.**

4. **Чулы падыход да кожнага аўтара, кожнага рабочага, калгасніка, які прыходзіць у рэдакцыю.** Асаблівую ўвагу к маладым аўтарам. Лепш на-роўнаму падыходзіць да старых супрацоўнікаў, людзей, якія ў поўнай меры ўсталяліся, і да маладых работнікаў, членаў партыі, якія толькі пачыналі пісаць, звязаныя з газетай.

«Калі Вадзімір Ільіч бачыў, што малады пачынаючы аўтар на няволытнасці, на захваленню робіць нават прыпчыныя памылкі, але здолен вучыцца, Вадзімір Ільіч не шкадаваў ніякага часу, каб яму дапамагчы. Ён не раз, а два і тры разы быў гатоў перапраўляць артыкул гэтага аўтара, пакуль ён не прыме належны выгляд. Пры працы артыкула Вадзімір Ільіч стараўся не сперці індывідуальнасці аўтара. Яшчэ часцей бывала, што Вадзімір Ільіч растлумачваў заўсёды вельмі асцярожна, часта намёкам, аўтару, якія папраўкі трэба ўнесці ў артыкул»¹⁾.

5. **Быць сапраўдным адзіначальнікам, сапраўдным кіраўніком, будаваць работу газеты так, каб усе яе эталы і працэсы,**

¹⁾ Н. Крупская — «Будем учиться работать у Ленина».

начинаючи з моменту надходження листа і кінчаючи випуском газети, керувалися і контролювалися самим редактором. Найвищим зор редакторської роботи дає т. Ленін.

«Надвичай характерна деталь — Володимир Ільич сам правив коректуру цієї газети. Гэта рабілася не таму, што некаму было правіць коректуру (я быстра прыспасобілася да гэтай справы), а таму, што яго турбавала, каб не прайшла якая-небудзь памылка. Ён чытаў спачатку сам коректуру, потым даваў мне, потым яшчэ раз глядзеў сам.

І так па ўсім»¹⁾.

б. Будучы адзінаначальнікам, несучы поўную адказнасць перад партыйнай арганізацыяй за палітычную і арганізацыйную лінію газеты, за кожнае яе выступленне, редактар павінен у **максімальнай меры выкарыстаць метады калектыўнасці для ўсямернага палепшэння работы газеты.**

«Калектыўнасць у рабоце газеты характэрна для Володимира Ильича. І тут трэба адзначыць, што Володимир Ильич падыходзіў не з фармальнага боку. Справа не ў тым, каб ставіцца на таласаванне ўсё пытанні, а справа ў тым, каб яны ўвесь час абмяркоўваліся» (Н. Крупская).

Сутнасць калектыўнасці ў газетнай рабоце ў тым заключаецца, каб редактар **па магчымасці больш поўна выкарыстаў увесь вопыт, накоплены рэдакцыйным калектывам у мэтах найбольш узорнай арганізацыі мясцовай справы.** Формай ажыццяўлення метадаў калектыўнага кіраўніцтва ў газеце з'яўляюцца рэдакцыйныя нарады, нарады актыва газеты, чытацкія канферэнцыі, нарады па асобных кампаніях і т. д.

7. **Рашаючае ў рабоце рэдактара — гэта работа над пісьмом.** Для рэдактара заводскай, налітадзельскай і раённай газеты адзіна правільным падыходам з'яўляецца: **кожнае пісьмо ідзе да супрацоўніка толькі пасля таго, як яно пабыццала ў рэдактара.** Чытацкае ўсёй карэспандэнцыі неабходна рэдактару не толькі для таго, каб змагчы правіраць работу свайго апарата, а галоўным чынам для таго, каб правільна па-большавіцку весці газету.

Уважлівае чытанне пісем, іх выпучэн-

не і сістэматызацыя з'яўляюцца **важнейшым матэрыялам, асновай для планавання газетнай работы.** Рабочыя і каласныя пісьмы падказваюць рэдактару, якія змены і дадаткі неабходна ўнесці ў план работы, якія новыя пытанні трэба паставіць, якія пытанні павінны быць спецыяльна вывучаны. Ленін падараў выключнае значэнне рабочым пісьмам, імяна яе важнейшаму інструменту, дапамагаючаму ўлічваць настрой мас, выяўляць іх патрэбнасць. У гэтым да Наскога-Глебава Ленін патрабаваў забеспячэння ўдзелу ў газеце па магчымасці большай колькасці пазавых партыйных работнікаў. Ён пісаў:

«Орган будзе жывым і жыццёвым толькі тады, калі на няток кіруючых і пастаянна пішучых літаратараў прыдасца пяцьсот і пяць тысяч работнікаў літаратараў. ...Неабходна, каб з памі перапісваўся як можна большым лік партыйных работнікаў, імяна «перапісваўся» ў звычайным значэнні, у нелітаратурным значэнні слова»¹⁾.

Гэта ленинскае ўказанне захоўвае сваю сілу і сёння. На вопыце «Правды» літчай за ўсё перакананца ў значэнні рабочых пісьма для арганізацыі гэтай рэдакцыйнай работы. Пісьмы, якія атрымлівае «Правда», парэдка з'яўляліся першапрычынай пастаўкі буйнейшых пытанняў на старонках газеты.

8. **Рэдактар — выхавальца і кіраўнік рэдакцыйнага калектыва.** Правільна кіраваць рэдакцыйным калектывам — гэта значыць адначасова выхоўваць работнікаў, дабіваюцца павышэння іх газетнай і агульнапалітычнай кваліфікацыі.

«Партыйны кіраўнік павінен быць не толькі арганізатарам, адміністратарам, але выхавальцам членаў партыі!» (Л. Кагановіч). Гэта ўказанне мае асаблівае значэнне для арганізатараў друку, для рэдактараў. Штодзённым лятучкі, нарады па плану — гэта не толькі нарады, дзе абмяркоўваюцца пытанні арганізацыі работы рэдакцыі ў вузкім сэнсе гэтага слова (планы нумароў, кампанія і т. д.), гэтыя нарады павінны выконваць ролю школы для кожнага газетнага работніка. Рэдактар абавязан кожную такую нараду выкарыстаць для таго, каб па канкрэтных

¹⁾ Н. Крупская — «Будем учиться работать у Ленина».

¹⁾ Ленін, т. VI, с. 374.

прыкладах вучыць партыйнаму падыходу да з'яў, вучыць прымяняць марксісцка-ленінскую метадалогію пры аналізе калектывных з'яў жыцця заводаў, фабрык, калгасаў і саўгасаў.

9. Праўдзівасць, дакладнасць выважэння — важнейшы элемент работы кожнага рэдактара.

«Владзімір Ільіч заўсёды амаль усё прычытваў сам, што ішло ў нумар газеты, або давяраў гэта чытанне асабліва адважным таварышам. Яго заўсёды турбавала: ці няма чаго-небудзь нявернага ў артыкуле або ў карэспандэнцыі? Калі аўтар быў недастаткова вядомы, ён абавязкова правяраў сам або даручаў каму-небудзь правярыць цытаты, на выбарку лічбы, сам падлічваў статыстычныя табліцы і інш. і пярэдка адкрываў жудасныя памылкі. Шчырацільны да дробязей у правільнасці перакладу з іншаземных моваў, ён патрыбаваў чоткасці мовы і, калі сустракалася якое-небудзь слова або выраз, які можа мець іншае значэнне або перадаць іншы сэнс, ён нярэдка ставіў у дужках гэта слова або выраз на той іншаземнай мове, з якой робіцца пераклад.

Але асабліва яго заўсёды заклапочвалі карэспандэнцыі аб паводках унутры рэспубліканскім жыцці. З незвычайным чуццём ён

улаўліваў фальш у паведамленнях і ўсё колькі-небудзь падазронае ў сэнсе праўдзівасці зараз-жа выкідваў. Нават у нелегальных часы ён даручаў правяраць найбольш важныя паведамленні і патрабаваў ад таварышоў, жывучых нелегальна ў Расіі, даставаць розныя дакументы, на дакладнай падставе якіх пісаў сам і даручаў іншым пісаць кіруючыя артыкулы» 1).

10. Непасрэдна сачыць за дзейнасцю кожнай справы да канца, дабіваючыся дзейнасці кожнага газетнага выступлення, забяспечваючы сапраўдны большавіцкі кантроль выканання ў рабоце рэдакцыі. Праверка выканання ў рэдакцыі — гэта не толькі праверка выканання даных рэдактарам распараджэнняў. Гэта перш за ўсё праверка рэзультатаў дзейнасці самой газеты, праверка таго, як энцішчаюцца недахопы, аб якіх газета пісала, як выкарыстоўваецца станоўчы вопыт, асветлены газетай. Вось чаму праверка выканання ў газеце з'яўляецца і не можа не з'яўляцца арганічнай састаўной часткай работы ўсяго рэдакцыйнага калектыва і ў першую чаргу самога рэдактара.

1) В. Бонч-Брусевіч. «Большевистские издательские дела», стар. 12—13.

З М Е С Т

Перадавы: Кадры вырашанаюць усё зрабіць друк яшчэ больш вострай зброяй партыі (даклад таварыша А. І. Стэцкага на ўрачыстым сходзе, прысвечаным дню друку ў Калоннай зале дома Саюзаў 5 мая 1935 г.)	4
Дрэнны памочнік партарганізацыі	7
Асвятленне партыйнага жыцця настаўлена неадавальняюча	9
Л. Глэзер. — Адкрытае пісьмо рэдактару ельскай раённай газеты «Большевiцкі змагар»	10
Незаслужаная пахвала (замест агляду друку)	12
Р. Додзін. — Як добрунскі райком адносіцца да сваёй газеты	13
Л. Горфінкель. — «Большавік Барысаўшчыны» на сяўбе	15
С. Шаіра. — Як мы заваявалі прыхільнасць	17
А. Гізуінтэрман. — Дні і справы брыгаднай газеты	18

Я. Эстэркін. — Пытанні культуры на старонках друку	20
Мінкін, Памеранец, Дынерштэйн. — Работа над матэрыялам, шалкай і загалоўкам	21
М. Чаусскі. — Пытанне аб падборцы — пытанне аб нашчэрпні тэматыкі газеты	22
А. Матусевіч. — Гавораць чытачы раённай газеты	25
На старонках раённых газет	27
Б. Зельманаў. — Аферыст у рэдакцыі газеты	29
Ц. Красенка. — Піша Красенка Міхась, а адказваюць Юрасенку Цімоху	31
Бракароўшчы ў жыткавіцкай газеце	32
А. Пімштэйн. — «Не трапілі на гэты раз, трапім другім разам»	33
Рэдактар і яго роля ў газеце	34
Пастаnova прэзідыума ЦВК БССР на дакладу рэдакцыі цэнтральных газет аб рэагаванні на пісьмы працоўных (другая стар. вонкава)	
Ініцыятыва, вопыт практыка	

Месца, друкарня «Звязды». Здава ў набор 16—V—35 г. Падпісана да друку 23—V—35 г.

Уп. Галоўлітбел №—2.883 Тыраж 1.200 экз. 2 з чвэртк. друк. арш. У арш. 75.000 экз.

80 872